

slovenski čebelar

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKIH ORGANIZACIJ
SLOVENIJE

Št. 7

1. julij 1977

Leto 79

VSEBINA

Inž. Bruno Krištof: Sodoben pre- maz čebeljih panjev	217	Julij Mayer: Čebele v Sovjetski zvezi, Premikanje paše v sred- nji Evropi	246
Martin Mencej: Iziv mladih čebel- larjev na prvem srečanju in tekmovanju	219	ZA ČEBELARSKÉ KROŽKE	
Borut Jereb: Vtisi in zahvala čla- nov čebelarkega krožka OŠ »Franja Vrnčič« Celje	225	Alojz Jamnik: Naši vtisi in zahvala Stanislav Pirman: Delo čebelar- skega krožka Velike Lašče	247
Lojze Kastelic: Vrednotenje čebe- ljih družin skozi leto	226	Hedvika Lešnik: Naš čebelarški krožek	247
Ivan Kranjc: Zastrupitve čebel na Primorskem	228	IZ DRUSTVENEGA ŽIVLJENJA	
Prof. Janez Mihelič: Srečanje čebel- larjev Jugoslavije — Alibunar 3. do 6. 1977	230	Spodbudno pismo našega rojaka	248
Inž. Jože Babnik: Čebelarjeva op- ravila v juliju	231	Inž. Bruno Krištof: Čebelarji dru- žine »Peter Močnik« tov. Titu	249
Maruša Avguštin: Čebelarški mu- zej v Radovljici vabi!	237	Ernest Rečnik: Društveni izlet ČD Sentjur pri Celju	251
Moje čebelarjenje v Argentini	237	OSMRTNICE	
Julij Mayer: Gostiteljice proizva- jalcev listne mane	239	BILTEN »MEDEX« — d. e. delo na domu in kooperacija	
Tilka Jamnik: Nosestavost (pr.)	241	Čebelarški dan na mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu	234
Julij Mayer: Imel sem kugo čebe- lje zalege (pr.)	244	Izlet čebelarjev na Madžarsko	235
NOVICE IZ ČEBELARKEGA SVETA		Sodelovanje Medexa na tekmo- vanju mladih čebelarjev	235
Martin Mencej: Bilten APIMON- DIE št. 2	245	Mitja Vošnjak: Propolis zdravilo jutrišnjega dne	235

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačujejo letno članarino 150,00 din, ga prejmejo zastonj.
Izdaja ga Zveza čebelarških društev za Slovenijo v Ljubljani, Cankarjeva c. 3/II.

Izdajateljski svet: Dušan Švara, predsednik; člani: Ludvik Klun, Franc Magajna, Martin Mencej, Janez Mihelič, Fani Osojnik, A. Marija Sedej, Joško Slander in Janez Terlep.

Uredniški odbor: inž. Jože Babnik, inž. Ludvik Klun, inž. Anton Krajnc, Martin Mencej, Anton Rems, prof. Edi Senegačnik, dr. Nežka Snoj.

Glavni urednik: Janez prof. Mihelič, odgovorni urednik: inž. Ludvik Klun.

Odgovorni urednik Biltene — Medex — exp.-imp. Franc Štrumbelj.

Letna naročnina za nečlane 160,00 za tujino 200,00 za člane čebelarških organizacij drugih republik 100,00 dinarjev. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje naročnino v obrokih se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. To velja tudi za naročnino. Št. žiro računa pri SDK v Ljubljani, Miklošičeva c.: 50101-678-48636. Telefon: 20-208.

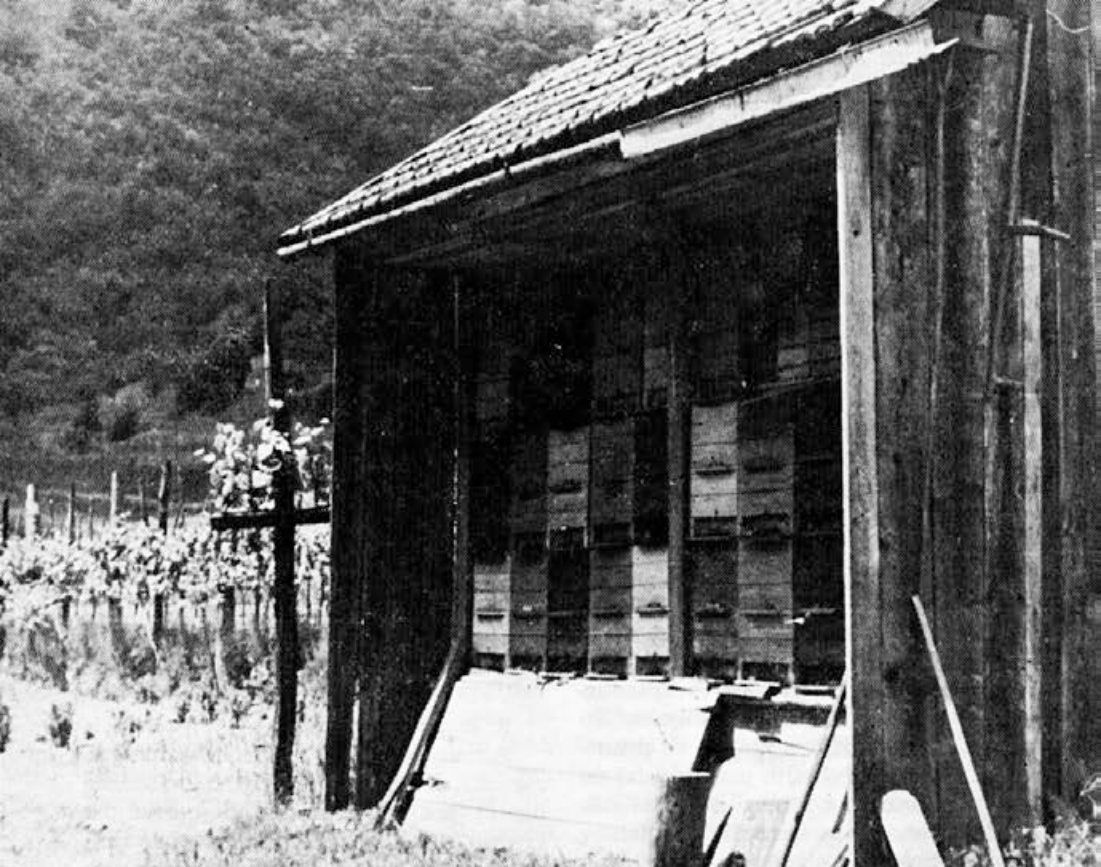
Devizni račun št. 50100-620-107-010-30960-943.

Zunanja stran ovitka delo Vilija Kožarja.

Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 421-1/74 je glasilo oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

Tiskala Tiskarna Ljubljana v 6400 izvodih.

Rokopisov ne vračamo.

UDK 638.143

SODOBEN PREMAZ ČEBELJIH PANJEV

ING. BRUNO KRIŠTOF

Mnogokrat se čebelarji srečujemo s težavo pri barvanju ali obnavljanju premazov čebeljih panjev. Do danes je v glavnem prevladovala oljnata barva, zadnje čase pa so bili panji premazani z različnimi laki do sintetičnih barv.

Že nekaj let je pri nas v prodaji sadolin barva, bolje bi temu rekli tekočina, ki jo že dolga leta s pridom uporabljajo na Švedskem za zaščito lesa. V prodaji je tudi mnogo nians te tekočine. Graditelji hiš sadolin s pridom uporabljajo za zaščito napuščev, ograj itd.

To zaščitno sredstvo pa je zadnji čas zašlo tudi med čebelarje in nekateri že pridno barvajo ali impregnirajo svoje panje zunaj in znotraj. Kako tudi ne, saj ima res idealne lastnosti, kot so: zaščita panjev pred leseno gobo, plesnijo in pred lesnim črvom. Poleg omenjenega se sadolin ne lušči, ne poka, izredno lahka pa je osvežitev barve s ponovnim premazom. Malokdo pa je pomislil na posledice in počutje čebel v tako obarvani hišici. Prepričan sem, da je verjetno več čebelarjev celo

Tudi izbira premaza
za panje je važna,
če želimo z uspehom
čebelariti.

Foto: Šivic

izgubilo čebeljo družino, ne da bi pomislili, da je temu kriv sadolin. SADOLIN proizvaja pri nas za tržišče tovarna kemičnih izdelkov Belinka Ljubljana. Po izjavah strokovnjakov sadolin ni primeren za barvanje čebeljih panjev, vsaj ne tam, kjer pridejo z njim v direkten stik čebele. Čebele se zaradi fungicidov (morda tudi insekticidov — poslovna tajna), ki so dodani sadolinu, ne počutijo dobro.

Na pobudo čebelarjev pa je tovarna izdelala poseben premaz ali impregnacijsko sredstvo BELLES LAZUR, ki je za čebele popolnoma nestrupev v različnih niansah oziroma barvah, ki pa kljub dvakratnemu premazu preslabo prekrivajo staro podlago panja ali strukturo lesa. Za malo večji denar pa je možno v tovarni nabaviti tudi pokrivne lazure, ki pa v celoti izpolnjujejo zahteve čebelarjev. V kratkem pa bo prišel v široko prodajo tudi Belles impregnacijski grund 13.61, ki les učinkovito zaščiti pred leseno gobo.

Napotek za barvanje novih panjev!

1. a) Notranjost panja dvakrat impregnirati z Belles grundom 13.61;

b) Notranjo stran vratca za žniđešičev in kirerjev sistem, dvakrat prebarvati s Belles lazuro enake barve kot sprednjo stran, zaradi lažje orientacije;

c) priporočljivo je pobarvati tudi dno panja z lakom, zaradi lažjega čiščenja panja.

2. Zunanost panja

Zunanost panja je možno impregnirati ali obarvati z Belles lazuro enake barve, kot smo premazali notranjost vratca, lahko pa premažemo tudi cela vratca. Ker so omenjene lazure nekoliko dražje, lahko z njimi premažemo samo tiste strani, ki pridejo v direkten stik s čebelami (sprednjo stran), ostale dele panja pa lahko impregniramo s Sadolinom.

VAŽNO!

Pred vsakokratno uporabo moramo lazure dobro pretresti. Panji naj bodo po premazovanju in pred naselitvijo čebel dobro presušeni, da odhlapijo vsa eventualna topila (priporočljivo en teden).

Premaz lahko po potrebi čez nekaj let obnovimo, pri tem pa ni potrebna odstranitev starega premaza. Kot je bilo že omenjeno, ta ne poka in se ne lušči. Po zagotovitvi tovarne Belles lazure in grund čebele ne moti in jim ne škoduje.

Priporočam, da posamezna društva po potrebi preko svojih zvez oziroma poslovalnic naročijo opisane prema-

ze v tovarni kemičnih izdelkov Belinka Ljubljana, 61001 Ljubljana, p.p. 5-I, saj jih bodo čebelarji s pridom uporabljali.

Omenjene lazure so laboratorijsko preizkušene v tovarni, ki se ji za trud in sodelovanje lepo zahvaljujem.

IZZIV MLADIH ČEBELARJEV NA PRVEM SREČANJU IN TEKMOVANJU

(Srečanje in tekmovanje v Celju je bilo več kot spodbudno)

Sobotno svinčeno sivo jutro 14. maja ni bilo nič kaj obetavno za potovanje. Kljub naliveu pa niso pomišljali tudi iz najbolj oddaljene prekmurske vasi, da se ne bi udeležili srečanja v savinjski metropoli. Tako so že v zgodnjih jutranjih urah napolnili obširno avlo hudinjske osnovne šole predstavniki čebelarških krožkov s svojimi mentorji od severne meje v Prekmurju do Velikih Lašč, Rakeka in Krškega. Med njimi so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih skupnosti celjske regije. Presenečeni pa ugotavljamo, da se predstavniki povabljenih ustreznih republiških ustanov in samoupravnih skupnosti niso odzvali našemu vabilu.

Točno ob 9. uri je pred več kot 150 zbranimi mladinci, mentorji in gosti za uvod zapel mladinski pevski zbor vrsto razigranih pesmic. Po ljubkem prizorčku mladih pionirčkov, je kot domačin zaželel vsem udeležencem dobro počutje in čim več uspehov predsednik ČD Vojnik inž. Jože Slapnik in zaprosil predsednika Zveze čebelarških društev Slovenije dr. Jožeta Benigarja, da odpre prireditve.

Dr. Jože Benigar je v svojem otvoritvenem nagovoru poudaril pomen srečanja in tekmovanja ne le ker soupada v jubilejno Titovo leto in mesec mladosti, ampak prav tako za pomladitev našega čebelarskega kadra in razvoj čebelarstva nasploh ter odprl prireditve z željo,

Pogled na polno
dvorano osnovne šole,
ki je bila zaradi
velike udeležbe skoraj
premajhna.

Foto: J. M.

Tovariš Martin Mencej je v imenu komisije pozdravil prisotne.

Predsednik ZČDS dr. Jože Benigar si je z zanimanjem ogledal bogato razstavo.

Ekipe iz OŠ KRŠKO je bila zelo številna.

Ekipe iz višje skupine med tekmovanjem.

Ekipe OŠ Ruše pri Mariboru, ki je zasedla prvo mesto v višji skupini.

Po tekmovanju so mladi čebelarji odgovarjali na vprašanja novinarke RTV Ljubljana.

da bi iz vrst krožkov zrastle nova generacija mladih in uspešnih čebelarjev.

Po pozdravu predstavnika OZD Medex, inž. Simona Smuka in predsednika

mladinskega aktiva Boruta Jereba je predsednik komisije za čebelarski naraščaj pri ZČDS tov. Martin Mencej imel predavanje, v katerem je dejal:

Dragi mladinci, cenjeni mentorji, spoštovani gostje!

To prvo naše srečanje v zgodovini slovenskega čebelarstva sovpada v čas, ko se naša mladina plemeniti in duhovno bogati ob spominih herojskega obdobja izpred 40. let, ko so mlade generacije v svojem revolucionarnem zanosu z nadčloveškim požrtvovanjem utirale pot današnji naši samoupravni socialistični družbi pod Titovim vodstvom, katerega jubileje praznujemo v tem letu; sovpada v mesec mladosti, ko naša mladina manifestira svojo pripravljenost za naš nenehni napredek in razvoj — in končno sovpada v leto čuvanja naravnega okolja kot sestavnega dela našega napredka, zdravja in blagostanja.

Res je, da prva leta povojnega življenja in revolucionarnega vrenja niso bila najbolj naklonjena čebelarstemu razmahu. Štiriletna borba za naš narodni obstoj je pustila opustošeno zemljo in uničene domačije. Čebelnjaki na vrtovih kmečkih domačij, kjer se je prenašalo čebelarstvo iz rodu v rod, ko so prevzemali čebelarjenje sinovi od očetov, so bili uničeni ali pa so ostali brez čebel; čebelnjaki na šolskih vrtovih, kjer je pred vojno dobivala šolska mladina prva spoznanja o čebelah in prva znanja o čebelarjenju, so se razredčili. Na ta način mladina ni dobivala pravih pobud za čebelarstvo dejavnost v prostem času. Svojo dejavnost je usmerjala na druga področja družbenega in gospodarskega življenja. Vzrokov za to je bilo v preteklosti več, posledica je pa bila, da je bila pretrgana kontinuiteta iz preteklosti, nastala je vrzel, usahnil je dotok mladih čebelarjev.

Po nekaj letih smo lahko z žalostjo ugotovili, da čebelarstvo pri nas nenehno nazaduje, da naša bogata in v svetu poznana čebelarstva tradicija postopoma zgublja na svoji teži, da se število čebelarjev naglo krči in da je poprečna življenjska starost slovenskih čebelarjev okoli 55 let. Posledice so bile porazne. Cela geografska območja so ostala brez čebel in s tem nujno opravevanje sadnega drevja, travnatih livad in poljščin po čebelah. Nasprotno temu je pa z razvojem industrije in mehanizacije nenehno naraščala potreba in povpraševanje po čebeljih pridelkih, pa naj si bo v prehranbene namene, zdravila ali poživila. Posledica je bila, da je bilo treba

vedno več teh pridelkov uvažati. Vtem, ko smo 1967. leta uvozili čez 27 vagonov medu, smo ga 1973. leta že kar 252 vagona in to v Slovenijo, ki ima izredne pogoje za čebelarjenje.

Vse to je dalo povod, da je začela ZČDS razmišljati, kako pomladiti čebelarstvo vrste in vrniti čebelarstvu tisto mesto, ki mu v našem prostoru in našem gospodarstvu pripada. Zavedali smo se, da jadikovanje in samo ugotavljanje dejanskega stanja ter sklicevanjem našo bogato čebelarstvo tradicijo ne vodi nikamor in da je treba začeti tam, kjer so nakopičene potencialne možnosti za razvoj čebelarstva in pomladitev čebelarstva kadra, z drugimi besedami povedano, treba je začeti pri mladih. Bilo je nesmiselno pritegniti ugovorom, da je pri povojni mladini usahnil zdrav odnos in ljubezen do narave, do življenja v naravi in da se usmerja le v tehniko. Vsi znaki so kazali ravno nasprotno. Prav tako ni odtehtal svoje teže ugovor, češ, čebelarstvo je nerentabilna in najbolj riskantna panoga narodnega gospodarstva, kajti prav povojni razvoj, predvsem v zadnjem desetletju, je pokazal, da uspehi čebelarjenja niso odvisni samo od podnebnih razmer, kakor v preteklosti, ko so čebelarili samo na med, kajti razvoj zdravstva, kemofarmacije in industrije zahteva vedno več čebeljih pridelkov — ne samo medu kot za časa naših prednikov, ampak prav tako peloda — cvetnega prahu, zadelavine — propolisa, čebeljega strupa in še kaj. Vse to je pa le deloma odvisno od podnebnih razmer, vse bolj pa od tehnologije čebelarjenja.

Vse to je narekovalo, da smo začeli pred desetimi leti pri mladini in to v najzgodnejši dobi, t.j. pri osnovnošolski mladini. V začetku je šlo z ustanavljanjem krožkov zelo počasi, ne po krivdi nas mladih. Na eni strani ni bilo gmotnih pogojev. Predvojnih čebelnjakov na šolskih vrtovih ni bilo več, šolski vrtovi so spreminjali svojo podobo in v največjih primerih niso več služili svojemu namenu; iz učnih načrtov v ustanovah za učiteljske kadre so črtali predmet kmetijstva, s tem pa tudi čebelarstva. Pozabljalo se je, da sta že pred dobrim stoletjem razvijala utemeljitelja znanstvenega socializma Marx in Engels vizijo vzgoje in izobraževanja v socialistični družbi, ki naj bo v najtesnejši povezavi s proizvodnim delom kot edino metodo za oblikovanje vsestranskega razvitega človeka. Nobena od številnih reform našega šolstva pa ni vse do najnovejšega

časa upoštevala, vsaj ne v zadostni meri, pomembnost kmetijstva v našem nagem razvoju industrije, in tako je bilo tudi čebelarstvo zapostavljeno.

Na ta način smo imeli še pred desetimi leti komaj 3 čebelarske krožke, pred dobrimi štirimi leti pa le 16. Vse upornejšje in prizadevnejše trkanje entuziastov-čebelarjev na vrata tam, kjer ni bilo učitelja čebelarja na šoli, ti so pa bili zelo redki, da ustanovijo čebelarski krožek, je pokazalo, kakšne potencialne sile so skrite za to dejavnost v naši mladini. V par letih je število krožkov naraslo na več kot 50, v katerih je zajetih več kot 400 mladincev.

Pričakovali bi, da se bo najprej in najbolj razvila mreža krožkov tam, kjer je doma najmočnejša in najnaprednejša tradicija slovenskega čebelarstva, tj. na Gorenjskem, ki je dala prvega učitelja v Evropi o naprednem čebelarjenju Antona Janše, napredne čebelarje in čebelarske pisce P. P. Glavarja, Mateja Furlana, pa Scopolija, Ambrožiča in Stgarja. Nasprotno temu pa imamo danes najbolj razvito mrežo krožkov na Štajerskem, predvsem na celjskem območju, saj jih je kar 17 in torej ni naključje, da je današnje srečanje prav v Celju.

Kje so temu vzroki, je težko reči, ker tega nismo raziskovali. Nedvomno pa je eden od glavnih vzrokov v prizadevnem in upornem delu čebelarskih organizacij na tem območju in njihovih mentorjev, ki so svoj prosti čas nesebično posvetili mlademu čebelarskemu naraščanju in ne nazadnje večjemu razumevanju učnovzgojnih kolektivov na šolah za tovrstno dejavnost učencev v prostem času.

SENTJUR:

Takole poročajo za leto 1976/77

Izdelali smo že štiri čebelnjake za šole, v katere bodo namestili 2 AŽ panja, 1 AŽ polovičar in 2 prašilčka s 4 oziroma 5 satnicami. Če bi bili na voljo panji, bi bili ti že naseljeni in dostavljeni šolam, tako pa bo treba nekoliko počakati. Zanimiva in pomenljiva vredna je poteza društva, da je za izdelavo čebelnjakov in plačilo panjev znalo zainteresirati še druge ustanove, kot npr. izobraževalno skupnost, kmetijsko organizacijo itd.

Na ta način bodo lahko čebelarski krožki na popolnih osnovnih šolah bolje usposabljali mlade čebelarje.

Upravičeno pa pričakujemo in vsi znaki tudi kažejo, da bomo imeli že v

prihodnjem šolskem letu že najmanj 70 krožkov, saj prav v zadnjem času pospešeno pripravljajo ustanovitve novih krožkov tudi v tistih predelih, kjer so sedaj zelo redki ali jih pa sploh ni.

Če pogledamo vsebino dosedanjega dela v krožkih, potem vidimo, da so neke bolj, drugod pa zopet manj uspešni. Povsod se pa opredeljuje določeno število krožkarjev za čebelarjenje po končanem rednem šolanju. V nekaterih krajih kar 25 % bivših krožkarjev že samostojno čebelari, kar je zelo spodbudno.

Krožki delajo po učnem načrtu, ki ga je pripravila komisija pri ZČDS. To pa je seveda komaj za začetek dejavnosti, ker vsak načrt ostaja več ali manj le načrt, če niso dana osnovna sredstva za njegovo izvajanje. Teh pa krožki danes nimajo, vsaj ne v ustrezni meri. Le nekaj krožkov je, ki imajo opazovalni panj; nimajo slikovnih ponazoril, diapozitivov, filmov, da ne govorimo o nujno potrebnem učbeniku za krožkarje in mentorje; pa kaj bi našteval, ko vi sami najbolj občutite pomanjkljivosti za uspešnejše delo.

V najnovšem času se pa glede tega kažejo boljši pogoji za delo. Za opazovalne panje se je komisija pri ZČDS že dogovorila in naročila izdelavo, ki jih bodo ustanove ali čebelarske organizacije naročile za svojo potrebo. Prav tako je ZČDS odkupila serijo barvnih diapozitivov, in sicer s področja biologije čebel, čebelarjevih opravil in medonosnega rastlinja. Na ta način si bodo krožki v prihodnje lahko sposojali serije diapozitivov za svojo porabo, če seveda ne bodo sami pripravljeni nabaviti teh serij. Tudi učbenik je že v pripravi in upamo, da bo že v prihodnjem šolskem letu na razpolago. Odprto pa še vedno ostaja vprašanje ustreznih filmov, in sicer zaradi pomanjkanja denarnih sredstev za nabavo. Prepričani pa smo, da bomo tudi to slabost v doglednem času premagali.

Na ta način se le odpirajo boljši pogoji za delo v krožkih. In ko smo že pri tem, se na današnjem srečanju nujno vprašamo, kakšne so splošne perspektive za nadaljnji razvoj že obstoječih in novih krožkov?

Najprej je treba zavrniti mnenje, da naj čebelarske krožke organizirajo le na podeželskih šolah, ker mestna mladina in mladina v industrijskih krajih nima možnosti za čebelarjenje. Pri tem se pa pozablja, da je znanstveno tehnični razvoj, mehanizacija in avtomatizacija dala, posebno po drugi svetovni vojni,

vprišanju prostega časa povsem drugačen poudarek in pomen, kot pa je bil značilen za prejšnje čase. Z nadaljnjim razvojem tehnike in tehnologije se bo skrajševal tudi čas, potreben za reprodukcijo človekove delovne moči, se pravi redne zaposlitve in s tem se bo povečaval prosti čas za svobodne dejavnosti. Saj imamo že sedaj le pet dni rednega delovnega tedna. Kako koristiti ta prosti čas v prihodnje, s tem vprašanjem se danes ukvarjajo znanstveniki vsega sveta: ali bomo koristili v ta namen vsa sredstva lažnega užitka in razvedrila v zatohlih kinodvoranah ob filmih dvomljive vrednosti, ob branju stripov nič manj dvomljive vrednosti ali pa pri metanju kart dvomljive sreče, ali pa bo usmerjena naša dejavnost na ustvarjanje takšnih »dobrin«, ki so hkrati oddih, počitek, razvedrilo, »konjičke«, kakor pravimo, ki pa sočasno nudi tudi dobrine nam in celotni družbi, pa najsi bo na področju vrtnarstva, hortikulture, sadjarstva, gojenja malih živali in podobno. Ena od takšnih dejavnosti je pa prav čebelarstvo, ki nudi oddih, rekreacijo in materialne dobrine.

Mnogo je seveda odvisno od tega, kako in za kaj se opredelimo že v mladosti. Prostovoljna izbira dejavnosti že v zgodnji mladosti je ena najpomembnejših značilnosti udejstvovanja v prostem času v poznejši dobi, ko smo že redno zaposleni.

Večina vas in vaših tovarišev v krožku je že usmerila svojo interesno dejavnost na čebelarsko področje. Spoznanja, delo in izkušnje, ki jih pridobite v krožku, pa bodo konec koncev odločili, ali boste postali tudi praktični čebelarji. Vsega verjetno ne boste spoznali, ker so še težave za delo v krožku. Poleg že omenjenih je vprašanje časa. Se pa tudi glede tega odpirajo vse večje možnosti.

Podaljšano bivanje in celodnevna šola, za katero se naša socialistična družba trudi, da bi zaživele čim prej in v čim večjem številu šol, nudi vse večje pogoje za razvoj in delo v krožkih. Naša čebelarska društva in republiška zveza pa bodo nudila vso moralno pomoč in v okviru možnosti tudi gmotna sredstva in podporo. Seveda pa ima tudi idealizem in entuziazem svoje meje in naše prosvetne oblasti in samoupravne skupnosti bodo v prihodnje morale razmisliti o ustrezni gmotni pomoči tovrstne dejavnosti in delu mentorjev, ki danes opravljajo mentorstvo iz ljubezni

do čebel, razvoja čebelarstva in vas mladih.

In končno, kmetijstvo dobiva v največjem času vse večjo veljavo in s tem tudi pomen čebelarstva kot pomembne veje kmetijstva. V gradivu, ki ga je dalo v javno razpravo predsedstvo RK SZDL Slovenije, je rečeno: »Eno izmed področij gospodarstva, ki bo v prihodnje odločilno vplivalo k splošni stabilizaciji, h krepitvi materialnih temeljev naše družbe, k uveljavljanju Jugoslavije v svetu, še posebej v mednarodni blagovni menjavi, je brezdvoma kmetijstvo in živilstvo, ki je v planu dobilo prednostno mesto... Prodrlo in uzavestilo se je spoznanje, da je hrana vedno pomembnejši artikel, ki je dobil vsebino z »zelenim planom« na področju kmetijstva in živilstva...« S tem v zvezi pa tudi čebelarstvo, ki daje poleg tega še artikladostne proizvodnje surovin mora žele za zdravstvo in industrijo. »Zaradi nevihtske industrija v prihodnjem obdobju odločneje poskrbeti za razvoj lastne surovinske podlage... Poleg širšega mari-borskega območja naj bi širše območje celjske regije z delom Posavja postalo center za razvoj sadjarstva, zlasti jabolk, jagodičevja in delno hrušk...«, je rečeno v gradivu. Brez zadostnega opravevanja navedenih sadnih vrst kmetijstva si je pa nemogoče zamisliti razvoja in napredka.

In ne nazadnje, se na vseh ravneh sodobnega življenja poudarja pomen ravnovesja v naravi, ko naj vsak po svojih močeh prispeva, da se to ravnovesje ohrani, sicer se bo narava grozovito maščevala za porušeno ravnovesje. In prav s pospeševanjem čebelarstva bomo to ravnovesje krepili.

Današnje naše srečanje je prvo v zgodovini slovenskega čebelarstva in to v času, ko se že odpirajo svetlejšje perspektive za razvoj našega čebelarstva in dejavnosti krožkov. Prepričani smo in trdno verujemo, da pomeni to srečanje nov polet našega dela in nov razmah krožkov, tako da bo na prihodnjem srečanju ne le 32 ekip na tekmovanju, ampak še enkrat toliko, med vami pa že kar lepo število novih in navdušenih čebelarjev, ki bo s pridom uporabljalo znanje, katerega vam dajejo vaši mentorji.

Ko boste na današnjem tekmovanju pomerili svoje znanje, vam želimo čim več uspeha v zadovoljstvo vas in vaših tovarišev, katere zastopate, posebno pa še v zadovoljstvo vaših mentorjev, ki

vam nesebično razdajajo svoje znanje in izkušnje.

Razstava pa, ki je za to priliko odprta, naj vam obogati spoznanje predmetov, ki so potrebni za sodobno tehnologijo čebelarjenja.

Vso srečo in čim več uspehov!«

Nato je sledil ogled obsežne in vsebinsko bogate razstave, ki jo je za to priliko organizirala ČD Vojnik. Zapisnik in pripombe v Knjigi vtisov kažejo navdušenje obiskovalcev razstave, na kateri so imeli kaj videti s področja čebelarstva in čebelarskih izdelkov, predvsem je pa razstava nudila s svojimi eksponati enkratno doživetje, saj so redke priložnosti, da se lahko mladina seznani z zgodovino čebelarstva, tehnologijo čebelarjenja in s čebelarskimi pridelki. In že je prišel čas za tekmovanje.

Tekmovanje:

Samozavestno in brez običajne treme so se razdelile ekipe v nižjo in višjo skupino: v nižji skupini so bili predstavniki krožkov z oddelčnih šol (nepopolnih) — 11 ekip. V višji pa po dva predstavnika s popolnih osemletk — 23 ekip. Medtem ko so prvi odgovarjali na vprašanja ustmeno, so pa v drugi skupini

odgovarjali pismeno, in sicer je bilo eno vprašanje s področja biologije čebel, dve vprašanji s področja tehnologije čebelarjenja in eno vprašanje s področja naših čebelarskih preporoditeljev. Zavzetost na samem tekmovanju je pokazala, kako resno so vzeli tekmovalci samo tekmovanje. O tem tudi pričajo intervjuji s tekmovalci, ki jih je izvedla ekipa RTV iz Ljubljane ter predvajala že naslednji dan v redni radijski oddaji za širšo javnost.

Po skupnem kosilu so tekmovalci z mentorji in gostje nestrpno pričakovali rezultate. Ko so se ob 15. uri zopet zbrali v avli in sta obe ocenjevalni komisiji zavzeli svoje mesto, je zavladala grobna tišina. Najprej je predsednik komisije tov. M. Mencej dal splošno oceno tekmovanja, ki je pokazalo solidno osnovo za nadaljnje strokovno izobraževanje mladih čebelarjev in uspešno čebelarjenje, nakar je sledila razdelitev priznanj, diplom in nagrad.

Med tremi najboljše ocenjenimi so bile v nižji skupini ekipe:

1. VRANSKO
2. RADEČE-SVIBNO
3. TABOR V SAVINJSKI DOLINI

Pogled na zelo bogato in poučno razstavo

Najbolje uvrščene ekipe v višji skupini so bile:

1. RUŠE PRI MARIBORU
2. VELIKE LAŠČE
3. CELJE-HUDINJA
4. KRŠKO

Vse tekmovalne ekipe so prejele poleg tiskanih priznanj za uspešno sodelovanje, značko ZČDS in knjižico »Bolezni in zastrupitve čebelje družine«. Najbolje uvrščene ekipe so prejele za prvo, drugo, tretje in četrto mesto diplome, poleg diplom pa še knjigo »Ob 200-letnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu« ter bone za nov panj po izbiri AŽ ali LR, ki jih lahko dvignejo pri OZD Medex.

Značke, knjige in panje je darovala OZD Medex, razen opazovalnega panja, ki ga je daroval tov. Seifert. Vse ostale stroške srečanja in tekmovanja v višini 16.450,— din je krila ZČDS iz fonda za čebelarski naraščaj.

Srečanje in tekmovanje je bilo resničen izziv organiziranih mladih čebelarjev vsem društvom in šolam, ki še nimajo krožkov v prepričanju, da bo na prihodnjem tekmovanju najmanj 50 ekip. Da je srečanje in tekmovanje uspešno potekalo, ima posebne zasluge ČD Vojnik, posebno pa še njen mentor čebelarskih krožkov, tov. Franc Kolenc, za kar mu gre posebna pohvala.

Martin Mencej

VTISI IN ZAHVALA ČLANOV ČEBELARSKEGA KROŽKA OSNOVNE ŠOLE »FRANJA VRUNČA« HUDINJA V CELJU OB SREČANJU MLADIH ČEBELARJEV

BORUT JEREB

Ko nas je mentor našega čebelarskega krožka obvestil, da je naša šola, t.j. Osnovna šola Franja Vrunča, Hudinja v Celju, izbrana za kraj prvega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev Slovenije, smo bili presenečeni. Od takrat naprej smo se temeljito pripravljali, si razdelili delo, določili tekmovalno ekipo in bili pripravljeni nuditi gostoljubnost našim vrstnikom. Še bolj kot na tekmovanje smo se pripravljali na organizacijo poučne čebelarske razstave, seveda skupno s člani čebelarji čebelarske družine Vojnik. Mentor našega krožka tov. Franc Kolenc je bil izredno zaposlen s samo razstavo in zato smo nekoliko zanemarili samo učenje in pripravo na tekmovanje.

Naš čebelarski krožek ima 15 članov, ki smo bili vsi zelo delavni. Na sam dan otvoritve srečanja in razstave, pa smo dobili še pomoč sošolcev, ki sicer niso poslušali predavanja v krožku, so pa bili pripravljeni pomagati.

Prijavili smo se za tekmovanje v višji skupini in zasedli drugo mesto in zato se zahvaljujemo organizatorjem za nagrado in diplomo, ki smo si jo priborili za našo šolo. Na naše delo bodo lahko ponosni bodoči člani čebelarskega krožka naše šole, saj bodo imeli spomin na nas, ki v večini letos končujemo osemletno šolanje. Ugotavljamo, da naš trud za delo, ki smo ga opravili ni bil zaman. Pokazali smo svojo sposobnost pri izvršitvi te naloge. Zelo smo bili presenečeni na veliko udeležbo pri otvoritvi in posebno nas je spodbudil govor predsednika Zveze čebelarskih društev Slovenije tov. dr. Jožeta Benigarja. Zahvaljujemo se mu za njegove tople in spodbudne besede.

Ob otvoritvi srečanja, tekmovanja in razstave so bili navzoči tudi vidni politični in prosvetni delavci. To si štejemo v posebno čast, kar nam je dalo novega poleta za nadaljnje delo. Vsem, ki so se udeležili otvoritve, se v imenu Osnovne

šole FRANJA VRUNČA in v imenu vseh članov našega čebelarskega krožka, najlepše zahvaljujemo, saj so s tem pokazali, da cenijo naše učenje in delo v izvenšolski dejavnosti. Posebej se zahvaljujemo za udeležbo na otvoritvi sekretarju občinske konference ZKS Stanetu Seničarju, sekretarju medobčinskega sveta SZDL Janku Ževartu, predsedniku IS občine Celje, Marjanu Ašiču, sekretarju izobraževalne skupnosti občine Celje, Vojku Simončiču, občinskemu veterinarskemu inšpektorju dr. Antonu Kovachu in drugim. Zahvaljujemo se tudi OZD in TOZD, ki so nam in čebelarski družini Vojnik finančno pomagali pri izvedbi in organizaciji razstave in še po-

sežno izobraževalni skupnosti občine Celje, ki nas je posebej finančno podprla, saj bi brez njihove pomoči ne mogli izvršiti naloge v takem obsegu. Zahvaljujemo se vsem razstavljalcem, ki so s svojimi eksponati in tehnologijo pokazali napredek čebelarstva in pomen čebeljih proizvodov.

Vsi člani našega čebelarskega krožka, čebelarska družina Vojnik in vodstvo naše šole smo zadovoljni z organizacijo prvega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev Slovenije in želimo, da bodo bodoči čebelarski krožki in njihovi mentorji nadaljevali začeto delo.

Predsednik čebelarskega krožka
Borut Jereb

UDK 638.147.2

VREDNOTENJE ČEBELJIH DRUŽIN SKOZI LETO

LOJZE KASTELIC

Ze naš veliki učitelj Anton Janša je učil, da je spomladi vsaka čebelica vredna krajcar, medtem ko jih je jeseni za krajcar cel pehar. Prav tako je med čebelarji že od nekdaj veljalo pravilo, da »je roj v aprilu vreden zlata, v maju srebra, v juniju pa nič ne velja.«

Vidimo torej, da so že naši predniki vrednotili čebele in čebelje družine z ozirom na letni čas zelo različno. Pač po tem, koliko so v tistem letu od njih še lahko pričakovali. Prav dobro so vedeli, da se jim bo le aprilski roj lahko pravočasno razvil do potrebne moči, utegne pa navreči še kak kilogram medu, medtem ko bo junijski do jeseni komaj životaril, za vzimljenje pa najbrž ne bo več sposoben.

Do nedavna so čebelarji gojili čebele skoro izključno za pridelovanje medu, voska in rojev. Zato so vrednotili svoje čebele le po obetavnosti takega pridelovanja. Danes pa, ko pridelujemo od čebel že več ko pol ducata različnih pridelkov, je tudi vrednotenje čebelnih družin drugačno: dobilo je nove razsežnosti. Različ-

ni pridelki narekujejo različno ocenjevanje. Različno predvsem z ozirom na letni čas.

Tako je čebelja družina, kot taka, ob intenzivnem pridelovanju nekaterih pridelkov praktično že izgubila svojstvo oslovnega sredstva in postala zgolj še reprodukcijska osnova. Usklajevanje reprodukcijskega potenciala družine s pridelovalnimi prilikami pa največja umetnost pridobitnega čebelarjenja.

Še več: različno vrednotenje ob različnih pridelovalnih prilikah postaja vse bolj osnova in perspektiva za delitev dela v čebelarstvu. Tako so kanadski pridelovalci medu že zdavnaj spoznali, da se jim po končani paši družin ne izplača pripravljati za zimo in jih vzimljati v svojem kraju, ki slovi po surovosti zime. Stroški za pripravo na zimo in vzimljenje — k temu pa moramo prišteti še zimski osip družin — bi daleč preseglili vrednost spomladi nabavljenih čebel. Stroškovni izračun je narekoval delitev dela: na toplem jugu, kjer so najboljši pogoji za prezimljenje in zgodnje pomla-

dansko razmnoževanje, so začeli vzrejati tako imenovane paketne čebele. V obliki paketnih pošilk se odpremlja vsako leto na tisoče čebeljih družin s toplega juga na visoki sever. Tja prispe še pravočasno, da se razvijejo do moči, ki je potrebna za intenzivno izkoriščanje bogatih pasišč. Taka organizacija pridelovanja medu na kanadskem severu je nedvomno posledica pravilnega vrednotenja čebelnih družin v določenem letnem obdobju.

Pri nas se s slično zamislijo pri pridelovanju medu še ne ukvarjamo, čeprav imamo vse pogoje za to. Če pomislimo, kako revne so postale pri nas jenske paše in kako dragi so prevozi nanje, zlahka pridemo do zaključka, da predstavlja za poprečnega slovenskega čebelarja čebelja družina po kostanjevi paši, pravzaprav le še strošek. Najbrž ne bo napak, če si to ugotovitev поблиže ogledamo!

Po kostanjevi paši, ki se konča nekaako koncem junija, imamo ponavadi številčno najmočnejše in s hrano najbolj založene čebelje družine. Človek bi dejal, da so v tem času tudi največ vredne. Vendar temu ni tako! Zakaj?

Če odmislimo tiste redke letine, ko zamedijo gozd, in če opustimo misel na drag prevoz, potem se moramo, hočeš-nočeš, sprijazniti z dejstvom, da se je za tisto leto paša končala. Brez paše pa nam bodo ob sicer racionalnem trošenju zalog začele čebelje družine slabeti. Da bi jih obdržali na višini, ki je potrebna za vzimljenje, jih moramo dražljivo krmiti. Kljub krmiljenju pa nam bodo porabile vso hrano in za zimsko zalogo bo zopet treba seči globoko v žep. K vsem tem stroškom in delu moramo prišteti še zimski osip družin, ki se giblje pri nas med 15 do 20 odstotki.

Seštevek vseh stroškov, dela in tveganja pri čebelni družini, ki ga dobimo ob uspeli prezimitvi, oziroma ob uspešnem pomladnem startu, nam jasno in nedvoumno pove, da so naše čebelje družine sredi poletja kaj malo vredne. Da

bi z njimi uspešno dočakali pomlad, ko bodo dobile svojo visoko startno vrednost, nas utegnejo stati precej več, kot pa bi nas stale pomladi, kolikor toliko ugodno kupljene družine.

Razčlenitev vrednotenja čebeljih družin ob določenem času pa nam pokaže še drugo sliko. Vrednost čebelje družine predstavljajo satovje, trenutna zaloga hrane, tj. medu in cvetnega prahu, kakovost matice in na koncu šele čebele. Pri čebelah pa še posebej starostna struktura. Ob začetku paše so najvrednejše starejše čebele — nabiralke, medtem ko nam pri pridelovanju matičnega mlečka polnijo matičnike mlajše, 8 do 15 dni stare čebele — dojlje.

Slika vrednotenja nam na ta način pokaže, da so za pridelovalca medu najbolj cenjene tiste družine, ki imajo poleg dobrega satovja in dobre matice še obilo starejših čebel ob nastopu paše. In ker se čebele ustrezno postarajo v 4 do 5 tednih, predstavljajo ustrezno vrednost za pridelovalca medu tudi družine, ki imajo veliko zalege in mladih čebel kak mesec pred nastopom paše. Po končani paši pa postanejo čebele le še porabnice hrane in na ta način strošek za čebelarja.

Podobno vrednotenje čebeljih družin velja tudi za pridelovalce cvetnega prahu. Razlika je le v tem, da traja bera cvetnega prahu tako rekoč skozi celo sezono, medtem ko so izdatne paše ponavadi zelo kratkotrajne. Pridelovalec matičnega mlečka pa bo najbolj cenil tiste družine, ki imajo obilo mladih čebel, oziroma obilo zalege skozi celo pridelovalno sezono.

Vidimo torej, da predstavljajo nekakšno konstantno vrednost pri čebelni družini satovje in matica, medtem ko so zaloga hrane in čebele v različnem času zelo različno vredne. Seveda pa so te vrednosti v usodni soodvisnosti. Le kakovostno satovje in rodovitna matica nam lahko zajamči ustrezno število proizvajalnih čebel, le-te pa ustrezno količino pridelka.

ZASTRUPITVE ČEBEL NA PRIMORSKEM

IVAN KRAJNC

O opravevanju rastlin, zlasti sadnega drevja, je bilo že veliko napisanega. Zaključki so običajno enaki in potrjujejo, da je udeležba čebel pri opravitvi odločilna ter naj sodi med vnaprej določene agrotehnične ukrepe. S poizkusi je ugotovljeno, da cvetni prah ni primeren za prenašanje z vetrom zaradi vlažnosti in teže. Če pa se zaradi vetra osuši, pa postane nesposoben za kalitev na brazdi pestiča. Veter, zlasti močnejši, prav lahko odpihne s cvetja nekaj cvetnega prahu, toda ta pot je navadno kratka in usmerjena navzdol, proti zemlji.

Prenašanje cvetnega prahu z vetrom ni dobro, ker je večina sortnih jablan ali hrušk oplojena s cvetnim prahom druge sorte itd.

Torej čebela je tista, ki sadjarju kvaliteto opravi vse kulturne rastline. Žal pa »za nagrado« sadjarji čebelarjem zastrupljajo čebele z različnimi strupenimi škropivi ob času cvetenja. Nedvomno najbolj zanesljivo obvarujemo čebele pred zastrupitvami s kemičnimi pripravki za varstvo rastlin, če imamo čebelnjak vsaj 3—4 km odmaknjen od nasadov, ki jih sadjarji in poljedelci škropijo. Škodam se je lahko izogniti ali jih vsaj zmanjšati, če sadjarji in čebelarji, ki imajo v bližini sadovnjakov svoje čebele, sporazumno sodelujejo.

Na žalost pa to ni tako. Redno vsako leto imamo čebelarji Primorske precejšnje škode zaradi zastrupitev. Tudi tisti čebelarji, ki vozijo svoje čebele v srednjo Istro na oljno repico navadno vsako leto zgubijo tam svoje čebele delavke ter so pozneje brez pridelka na ostalih pašah.

Pred leti sem čebelaril v Spodnji Vipavski dolini v Volčji dragi. Kljub vsakoletnim obvestilom nam je bilo zelo težko. Par kmetov je redno škropilo v

cvet vso sadno drevje. Vsako spomlad smo imeli pred panji kupe mrtvih čebel. Nazadnje nam je bilo vsega dovolj. Sadjarje smo obvestili, da bomo v bodoče stvar reševali na sodišču. Naslednje leto sta škropila le dva in to ponoči.

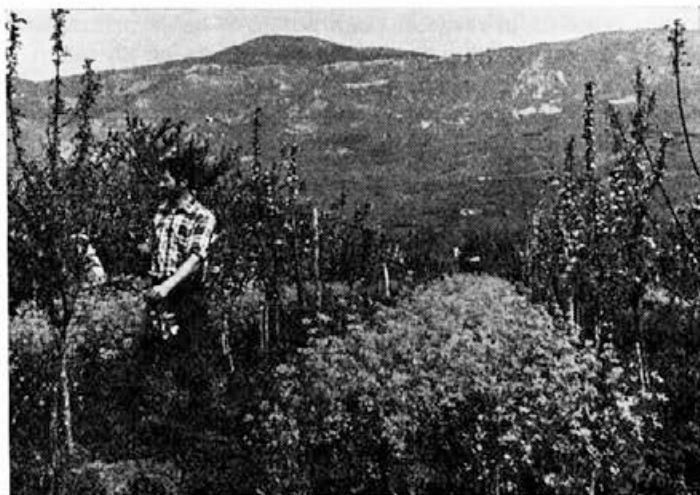
Sosed čebelar je ugotovil, da škropita. Takoj je obvestil še nekaj drugih čebelarjev in takoj so povedali sadjarju, ki je še škropil, da bo komisija določila škodo. Škropila sta že prejšnji dan. Šli smo na sodišče in dve kravi sta bile premalo za nastalo škodo. Škodo sta plačala in pozneje nikoli več ni bilo na češnji zastrupitve.

Vendar se pa zastrupitev nismo rešili. Družbeno podjetje nam je brez obvestila povzročilo veliko zastrupitev s škropljenjem plantažnih hrušk. Škode niso hoteli plačati, zato smo šli na sodišče, kjer so pristali, da poravnajo delno nastalo škodo. Pozneje so izigrali uredbo o prepovedi škropljenja tako, da so poslali vsako leto spomladi obvestilo, da bodo škropili od začetka aprila do oktobra, tako da čebelarji nismo vedeli nič. Kot železničar sem odpeljal čebele spomladi in se vrnil jeseni. Ostali, ki se niso umaknili nikamor, pa so imeli zelo velikokrat zastrupljene čebele. V jeseni je tudi kmetijska zadruga zapraševala grozdje v vinogradih, da bi preprečila osam in sršenom uničevanje grozdja. Seveda so na grozdje šle tudi čebele in se tam zastrupljale.

Tukaj na Koprskem pa ni nič boljše. Kmetje škropijo. Največ škropiv kupujejo sadjarji v sosednji Italiji, čeravno je škropiva prepovedano nositi čez mejo, pa se kljub temu to dela. Kmetje mislijo, da so škropiva v Italiji cenejša, razen tega dobijo vse preparate v poljubni količini, medtem pa pri nas navadno moraš za škropljenje treh

**Ko podrast cveti,
nasadov ne smemo
več škropiti.**

Foto: Šivic

dreves kupiti preparat v količini, s katerim bi lahko poškropil tudi do 10 ha sadovnjaka. Majhne količine naša trgovina ne prodaja. Sicer stvari gredo kot vse kaže na boljše, toda čas hiti, rezultati pa so skromni.

Huda nadloga za nas čebelarje je tudi zapraševanje z avioni proti komarjem. Že nekaj let se tožari Čebelarско društvo Koper z občino, toda pravda se vleče še vedno v nedogled.

Tajniku čebelarskega društva so v Dekanih lansko leto zastrupili čebele. Tožba pa še tudi ni rešena. Sam sem tudi, kakor nešteti drugi čebelarji prizadet, a do sedaj se nisem tožaril, pa se tudi v bodoče ne bi rad. Zavest občanov bi se morala spremeniti.

Kmetijski odsek občine je lansko leto izdal letak v obliki odredbe, ki citira Zakon o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, katerega je izdala SR Slovenija. Člen 17, ki določa, da se kemična sredstva za varstvo rastlin, ki so škodljiva za čebele, ne smejo uporabiti na sadnem drevju in na drugih kmetijskih rastlinah, kadar cvetijo. Od te prepovedi so izvzeti krompir, vinska trta in hmelj. Za čas cvetenja se v smislu te odredbe šteje čas od odpiranja cvetov do odcvetanja. Če se kemična sredstva namerava uporabiti v sadov-

njaku v času, ko podrast cveti, jo mora upornik oziroma lastnik pred škropljenjem oz. prašenjem odstraniti. V primeru, če lastniku zaradi vremenskih ali tehničnih ovir podrasti ni uspelo odstraniti, kemično sredstvo pa mora biti nujno uporabljeno, je lastnik dolžan, da o predvidenem škropljenju obvesti imetnike čebel na pasiščih, oddaljenih do 3 km, najmanj 48 ur pred pričetkom dela. Odredba nadalje nalaga obveznost vsem izvajalcem zaščitnih ukrepov, da morajo vse razlite ostanke kemičnih sredstev odstraniti, oziroma jih napraviti za čebele neškodljive. V oddaljenosti 30 m od čebelnjaka se kemijska sredstva ne smejo uporabiti, razen če so imetniki čebel obveščeni o namestitvi ukrepu vsaj 24 ur pred škropljenjem. V izjemnih primerih, če je zatiranje rastlinskih škodljivcev ali bolezni neogibno potrebno, lahko za kmetijstvo pristojni upravni organ občinske skupščine izjemoma dovoli, da se kemična sredstva uporabijo tudi v času cvetenja. V tem primeru pa morajo izvajalci škropljenja oz. posestniki rastlin o tem obvestiti imetnike čebel na pasiščih, oddaljenih do 3 km, najmanj 48 ur pred pričetkom dela.

Zgoraj omenjeni letak smo čebelarji razobesili na vseh oglasnih deskah kra-

jevnih skupščin in razdelili vsem posestnikom občine. Tudi v Primorskih novicah smo obvestili, da je škropljenje v cvet prepovedano. Preko radia Koper smo obvestili javnost o ugotovitvi na čebelarškem srečanju, dne 30. decembra 1973, da bomo čebelarji podvzeli ostre ukrepe proti vsem, ki bodo škropili sadno drevje v cvet.

S strani čebelarjev bi morala ta zadeva biti že davno rešena, vendar se kršitve zakona ponavljajo v nedogled. Zalostno pri tem je, da nobeden tega ne upošteva. Škode se vrstijo naprej. Pri zadet je čebelar, varstvo okolja in druž-

ba je prikrajšana za pridelke in devize, ki bi jih lahko pridobila.

V zadnjem času se govori precej o varstvu okolja. Mislim, da smo krenili po pravi poti. Po radiu in televiziji kakor tudi preko časopisov in šol je potrebno ljudem dopovedovati, da sad, ki je škropljen v cvetu, ni zdrav in da kot tak vsebuje del škropiva v sebi. Tudi v učbenike je potrebno to napisati. To je naloga našega vodstva. Ne smemo pozabiti, da je naš narod kmečkega porekla. Če hočemo biti in ostati napreden narod bomo morali vsestransko sodelovati in se dogovarjati v korist naše družbe, kmetijstva in čebelarstva.

SREČANJE ČEBELARJEV JUGOSLAVIJE — ALIBUNAR 3.—6. 6. 1977

PROF. JANEZ MIHELIC

Zveza čebelarških organizacij Vojvodine je že petnajstič zapored v Alibunaru organizirala srečanje jugoslovanskih čebelarjev in simpozij o čebelarstvu. Kar tri dni so se vrstile razne prireditve, s katerimi so vojvodinski čebelarji hoteli kar najbolj neposredno opozoriti javnost na pomen, ki ga ima čebelarstvo kot gospodarska panoga. Opozoriti so hoteli tudi na težave, s katerimi se srečujejo in ki ovirajo njegov razvoj.

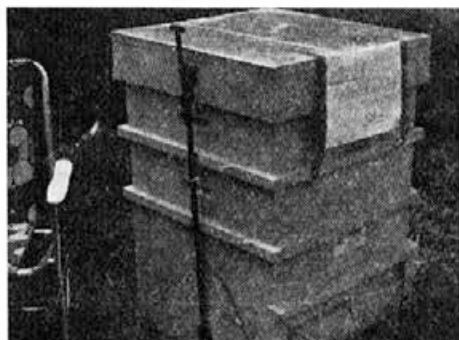
Ze prvi dan srečanja so sklicali razgovor na temo — stanje in perspektive razvoja čebelarstva, ki so se ga udele-

žili predstavniki ustreznih republiških, pokrajinskih in občinskih organov, ustanov in interesnih skupnosti. Udeležili so se ga tudi predstavniki čebelarških organizacij, delovnih organizacij s področja čebelarstva in raziskovalni zavodi, ki se tudi ukvarjajo s problemi čebelarstva. Razgovori so bili zelo uspešni, saj so bili sprejeti konkretni sklepi, ki bodo omogočili pospešiti razvoj čebelarstva, za kar so pokazali interes vsi prisotni.

Drugi dan srečanja je bil posvečen simpoziju o čebelarstvu, na katerem je bilo prebranih šest referatov:

Udeleženci simpozija v Alibunaru.
Foto: J. M.

Na razstavi so prikazali nov tip sponke
za nakladne panje.

Prof. dr. Husnije Čerimagić — Stanje in možnosti razvoja čebelarstva v Jugoslaviji.

Dipl. inž. Sava Šljikovački — Gospodarjenje z gozdovi v Deliblatskeom pešku.

Dr. Bela Keresteši — Akacija kot osnova za čebelarjenje v Madžarski. (Selekcija akacije.)

Prof. dr. J. Tucakov — Pomen plan-tažnega gojenja zdravih rastlin za čebelarstvo.

Dr. Jovan Kulinčević — Boj proti eroziji in izboljšanje čebelje paše.

Dr. inž. J. Todorović — Čebelji proizvodi kot zdravilo in hrana.

Ker se je srečanje vršilo v neposredni bližini območja, ki je za vojvodinske čebelarje zelo pomembno, to je Deliblatska peščara, na robu katere leži tudi mesto Alibunar, bom navedel tudi nekaj podatkov, ki so za čebelarje in gozdarje zelo zanimivi.

Površina Delibladske peščare je 27.477 hektarjev, od te je pogozdeno 13.740 hektarjev. Gozd je v glavnem sestavljen iz čistih akacijevih sestojev, ki

zavzemajo površino 9040 hektarjev. Ostalo pa je pogozdeno z lipo, jesenom, topolom, borom, divjo češnjo, itd.

Zaradi izrednih naravnih pogojev pripeljejo vsako leto vojvodinski čebelarji tudi do 15.000 panjev na akacijevo pašo. Nekaj panjev pa pripeljejo tudi čebelarji iz drugih republik in celo iz Slovenije.

Po simpoziju smo si ogledali čebelar-sko razstavo, ki je bila postavljena v naravno okolje akacijevih gozdov, na znani turistični točki »Djevojački bunar«. Poleg razstave so organizirali tudi kulturni program — folklor, recitacije, pevski zbori — kar je prireditvi dalo še poseben poudarek. Na razstavi, kjer so razstavljali čebelarji in delovne organizacije, so prodajali tudi čebelje pridelke in čebelarski pribor.

Srečanje je zelo lepo uspelo in pokazalo, kako prizadevni so vojvodinski čebelarji, saj je bila udeležba zelo velika. Njihov namen je tudi v bodoče organizirati to srečanje, saj se dobro zavedajo, da imajo od njega vsestranske koristi.

UDK 638.124.2

ČEBELARJEVA OPRAVILA V JULIJU

INZ. JOZE BABNIK, Ljubljana

Komaj smo se izkopali iz spomladanskega muhastega vremena, ki ni bil naklonjen razvoju čebel, že smo na samem višku čebelarske sezone. Nekaj prekinitiv razvoja zaradi ohladitev v aprilu in slabše paše v maju ni dalo možnosti, da bi se čebele najedle dodobra letošnjega medu. Vse te okolnosti so pripomogle, da lahko pričakujemo in upamo na nekaj ugodnih medenih dni, vsaj v prvi polovici julija. Za povračilo čebelarjevega truda ni potrebno mnogo idealnih pašnih dni in letina je normalna.

Na višku kostanjeve paše bomo dosegli še zadnji razvojni vzpon družin. Pri tem bo lahko prevladovala ob večji vročini, oziroma sparini nektarna paša, kolikor pa bo nekoliko hladneje, si obetamo lahko le večji donos cvetnega prahu. Če do sedaj nismo uspeli izmenjati

satja, ga lahko z uspehom edino še na kostanjevi paši. V tem času, še raje pa po točenju kostanjevega medu, lahko še posežemo v glavni del gnezda in zamenjamo staro, večkrat zaleženo satje. To je tako, ki je starejše kot 3 leta.

Če na koncu kostanjeve paše ne sledi prevoz družin na izdatno gozdno pašo, se nam pojavi prava poletna brezpašna doba, ki jo spremljajo velike vročine in večkrat prekinjajo še nevihte.

Ko same čebele pokažejo, da so priče nanašati med v okolico gnezda, je to prvi znak, da so se pričele predpriprave za zimo. To je tudi čas, ko jim čebelar ne sme razdirati njihovega »dela«, pač pa jim pri tem lahko samo pomaga.

Pomoč čebelarja je v drugi polovici meseca potrebna, če ni v naravi redne izdatne paše. Pomoč naj bo v tem, da

se zopet povrne k sladkorju, kot nadomestku ali dopolnilu skromne naravne paše. S sladkorjem vsaj delno obdrži obseg zaleganja iz kostonjeve paše in s tem vpliva na številčno moč družin ob zazimljenju. Krmljenje je sedaj lahko s suhim sladkorjem zelo uspešno.

Vendar je ta uspeh zelo dober le pri močnih družinah, medtem ko pri slabih in narejencih uporabimo raje sladkorno raztopino, ki jo po četrta litra pokladamo na vsakih par dni.

Ob prehodu v brezpašno dobo je nevarno, če imamo brezmatične družine, ki so zelo hitro lahko plen roparic. Ob matico pa lahko pridemo pri prahi, med slabimi pogoji na prevozu, ali pa postanejo družine trotarji. Prav zaradi teh pojavov moramo spremljati stanje družin in to z rednimi, vendar kratkimi pregledi družin. Ob takem pregledu že na zunaj opazimo, če kaže družina znake brezmatičnosti, dokončno pa se prepričamo, če potegnemo sat ob robu zalege in na njem opazimo normalno zalego; tak pregled nam res ne vzame dosti časa, niti nismo vznemirili družine. Ob takem bežnem pregledu zelo hitro odkrijemo družine, ki prelegajo matico. Take družine so nam lahko dober material za razmnoževanje, če nimajo nekih drugih slabih lastnosti. Ob preleganju moramo biti tudi pozorni, da mlada matica prične dovolj zgodaj z zaleganjem in bo ta družina lahko normalno pripravljena za zimo.

Vse bolj živahno bo pri čebelah in čebelarju, če bo zamedil gozd in bodo družine vsaj enkrat po kostonju napolnile medišča. Tedaj bo skrb v tem, da bodo družine imele skozi ves čas paše dovolj prostora in ne bo prišlo do posedanja pašnih čebel na izletnih bradah in do oženja tako potrebnega obsega zalege.

V tem najtoplejšem mesecu ne smemo pozabiti na oskrbo čebel z vodo.

Zelena hojeva ušica po drugi levitvi.
Foto: Held

Posebno je ta važna na sušnih gozdnih področjih in večjih skupnih pasiščih.

Če nas vse pašne mesece spremlja smola, ne smemo obupati. To naj velja posebno mladim in začetnim čebelarjem. Vedeti moramo, da ni vsako leto tako medeno kot minulo in da skrb v slabšem letu ne bo izostala brez vrčila. Morda smo si z dobro oskrbo družin vzredili in izmenjali več starih matic in prav to bo eden od glavnih pogojev ob končni pripravi družin za zimo.

Da bomo obdržali število proizvodnih družin, si končno vzgojimo zadosti rezervnih družin. Od skupnega števila teh rezervnih družin naj bo vsaj polovica sposobnih tudi za prezimovanje.

Končno pa je druga polovica julija tudi skoro edini čas v poletni čebelarški sezoni, ko gre čebelar lahko na vsaj 10 dnevni dopust in prepusti čebele naravni oskrbi.

IV. letnik

1977

številka 7

bilten

medex exp.-imp.

delo na domu
d. e. kooperacija

GOSPODARSKA ZBORNICA JUGOSLAVIJESvet za kmetijstvo in živilsko industrijo
dodeljuje na predlog ocenjevalne žirije**DIPLOMO**

s srebrnim šampionskim pokalom

MEDEXU — LJUBLJANA

kot znak priznanja za

izjemno kvaliteto medu, preparatov iz medu in drugih čebeljih pridelkov

na 44. mednarodnem kmetijskem sejmu

V Novem Sadu, 13. V. 1977. leta

(Prevod)

**ČEBELARSKI DAN NA MEDNARODNEM
KMETIJSKEM SEJMU V NOVEM SADU**

Čebelarški dan na mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu je postal že tradicionalna manifestacija jugoslovanskih gospodarskih organizacij, ki se ukvarjajo s čebelarstvo proizvodnjo, s predelavo čebeljih pridelkov in s čebelarskim reprodukcijskim materialom.

V času letošnjega 44. kmetijskega sejma so za čebelarški dan določili ponedeljek, 16. maja. Predstavniki čebelarskih gospodarskih in društvenih organizacij ter ostali udeleženci — med njimi tudi precej novinarjev — so si najprej ogledali skupni razstavi paviļjon, v katerem in okrog katerega je predstavljena proizvodnja vrste jugoslovanskih delovnih organizacij. MEDEX je na primer prikazal svojo kompletno kolekcijo medu in medenih čajev, vso paleto svojih naravnih preparatov, nekaj panjev in točil pa seveda tudi priljubljeno in znano Kranjsko medico.

Direktor dosedanjega Poslovnega združenja za čebelarstvo Jugoslavije ing. Miloje Savović je obvestil goste o spremembi združenja v Skupnost proizvod-

nih organizacij, nato pa je z referatom o stanju na področju čebelarstva otvoril strokovni posvet. Nakazal je nujnost, da pospešujemo čebelarstvo proizvodnjo, saj bomo le tako zagotovili zadostne količine čebeljih pridelkov za domače tržišče in za izvoz. Ugotovil je, da je v takšnih splošnih naporih pokazala posebno dobre rezultate delovna organizacija Medex. Ocenil je, da smo dosegli že precejšen napredek — v zadnjih nekaj letih se je število panjev povzpelo že čez milijon, potrošnja medu po prebivalcu pa se je podvojila. Referent je seznanil udeležence posveta z razumevanjem, ki so ga pokazali Zvezni izvršni svet, Gospodarska zbornica Jugoslavije in Direkcija za materialne rezerve za probleme čebelarstva: med drugim so čebelarje podprli tudi z zagotovitvijo večjih količin cenejšega sladkorja.

S koreferatom o pomenu čebeljih pridelkov in iz njih pripravljenih preparatov v zdravilstvu je sodeloval v razpravi tudi direktor Medexovega centra za biotiko Mitja Vošnjak.

OBVESTILO

Delavski svet Medexa je sprejel predlog sveta kooperantov, da se pri veterinarskem oddelku biotehnične fakultete v Ljubljani organizira preventivna zdravstvena služba, ki bo skrbela za zdravstveno stanje čebel kooperantov in delavcev na domu. To službo bo finansiral Medex skupaj s kooperanti in delavci na domu.

IZLET ČEBELARJEV NA MADŽARSKO

MEDEX je v soboto in nedeljo 7. in 8. maja 1977 organiziral izlet čebelarjev — delavcev na domu in kooperantov na Madžarsko. Izleta se je udeležilo 48 čebelarjev z raznih področij Slovenije in nekaj delavcev DO Medex. Obiskali smo Čebelarsko šolo v Zalaapátiju. Sprejel nas je direktor šole tov. Szőnyi Janos ter nas seznanil z organizacijo čebelarskega gospodarstva na Madžarskem, posebej še z organizacijo izobraževanja čebelarjev. Odgovarjal je na nešteta vprašanja udeležencev izleta tako, da so se čebelarji temeljito seznanili z obsegom in s pogoji čebelarjenja, z organizacijo čebelarjev, z vlogo države pri organizaciji in pospeševanju čebelarstva, s tehnologijo dela in z drugimi važnejšimi vprašanji. Ogledali smo si panje na avtomo-

bilski prikolici in čebele na repični paši.

Izlet je imel izrazito delovni značaj, saj smo le sobotni večer izkoristili za kratek ogled Blatnega jezera in za družabni večer. K dobremu razpoloženju je gotovo prispeval direktor čebelarske šole, ki je bil z nami ves čas od prihoda v šolo do odhoda domov. Veselo prepevanje in »čebelarske bodice« na račun posameznih udeležencev na poti domov so bili dokaz dobrega razpoloženja izletnikov, ki bi se še radi udeležili podobnih izletov.

Obisk pri madžarskih sosedih je bil na vsak način koristen, saj nam je omogočil primerjavo med čebelarjenjem pri njih in pa pri nas doma, dal pa nam je tudi marsikatero vzpodbudo za različne ukrepe v naših čebelarstvih.

SODELOVANJE MEDEXA NA TEKMOVANJU MLADIH ČEBELARJEV

Prvo tekmovanje mladih čebelarjev Slovenije, ki je bilo 14. in 15. maja na Osnovni šoli »Franja Vrnčiča« v Celju, je pripravila Zveza čebelarskih društev za Slovenijo v sodelovanju z Medexom in s Čebelarsko družino Vojnik. Medex je za tekmovanje prispeval nagrade, ki so jih dobili najuspešnejši tekmovalci, pa tudi knjižna darila za vse ostale udeležence. Po tri prvovrščene ekipe iz obeh tekmovalnih kategorij so tako dobile

vsaka za svoj krožek po en panj, člani prvih treh ekip iz obeh kategorij knjigo, posvečeno dvestoletnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu, vsi ostali udeleženci tekmovanja pa knjigo o čebeljih boleznih.

Medex je sodeloval z izborom svojih proizvodov in pripomočkov za čebelarjenje tudi na lepo pripravljeni čebelarski razstavi.

PROPOLIS ZDRAVILO JUTRIŠNJEGA DNE

MITJA VOŠNJAK

Pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani je pred nekaj dnevi izšla prva domača obširnejša informacija o propolisu, kakršne ni doslej napisal tudi noben tuji avtor. Knjiga Propolis zdravilo jutrišnjega dne (136 strani besedila, 8 strani barvnih prilog) bo brez dvoma zanimiva v enaki meri za čebelarja in sploh za občana, ki bi se rad seznanil z ugotovitvami o možnostih uporabe čebelje za-

delavine v zdravilstvu, kot tudi za strokovnjaka — zdravnika. Napisana je poljudno in je privlačna za branje, pripoveduje pa nam o vrsti znanstvenih ugotovitev naših raziskovalcev in o konkretnih primerih uspešnega zdravljenja z dragoceno snovjo iz čebeljega panja.

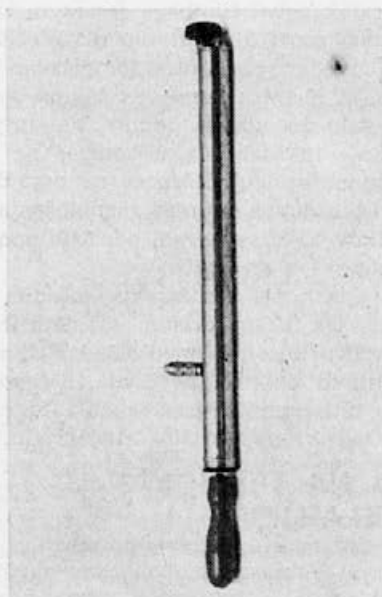
Knjigo dobite v knjigarnah in tudi v Medexovi prodajalni čebelarskega materiala v Ljubljani, stane pa 88,00 din.

OPOZORILO

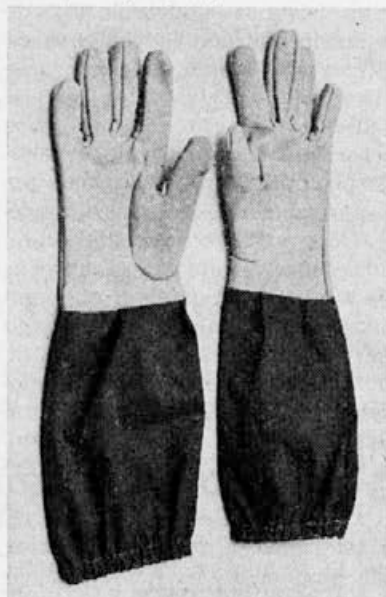
Čebelarje, ki pošiljajo svoj vosek v predelavo ali prodajo po pošti prosimo, da na paketu napišejo tudi svoj naslov, v paket pa naj priložijo listek z naslovom in podatki o zaželenih dimenzijah satnic.

NOVI PRIPOMOČKI PRI OGREBANJU ROJEV, KI JIH LAHKO NABAVITE V NAŠI TRGOVINI

Brizgalka za roje

Rokavice (usnjene) z narokavnikom

Ogrebalnik-lovice rojev

Speciální klobuk

ČEBELARSKI MUZEJ V RADOVLJICI VABI!

Čebelarški muzej v Radovljici vabi čebelarje, ljubitelje čebel in narave, ljubitelje slovenske ljudske umetnosti in sploh muzejev k ogledu dopolnjene biološke sobe čebelarškega muzeja v Radovljici.

Gotovo jih bo muzej pritegnil s svojimi bogatimi zbirkami s področja slovenskega čebelarstva, ki mu je svetovno ceno ustvaril Anton Janša iz Zabreznice, prvi učitelj čebelarstva na Dunaju. Na novo predstavljene in zavarovane panjske končnice v njem žanjejo vse splošno zanimanje in občudovanje domačih in tujih obiskovalcev. **Bistveno dopolnjena** pa je **biološka soba v muzeju**, kjer bodo obiskovalci lahko videli

čebele v opazovalnem panju in si ogledali barvne diapozitive o čebelah, njihovih boleznih in sovražnikih, medovitih rastlinah, gozdnem medenju in čebelarških opravilih.

Dopolnitev sobe, v kateri bodo občasna predavanja, je muzeju omogočil Medex.

Posebej je biološka soba zanimiva za čebelarje in vse, ki jih čebelarstvo bolj zanima, zato čebelarje, čebelarska društva in čebelarske krožke še posebej vabimo, da izkoristijo gradivo, ki je v muzeju na razpolago.

Muzeji radovljiške občine
ravnatelj
Maruša Avguštin

MOJE ČEBELARJENJE V ARGENTINI

Predstavljamo vam starega in med nami marsikomu znanega čebelarja tov. Franca Gustinčiča, ki živi in čebelari v Argentini. Med svojim obiskom v Sloveniji nam je povedal:

»Rodil sem se na Zavrhku št. 8. Moja čebelarska pot se je začela z 12. letom, ko se mi je posrečilo ujeti roj čebel. Do drugega panja sem prišel čisto po naključju, ko sem lovil ribe ob reki Bistrici. S 14. letom mi je oče priskrbel 4 AŽ in 4 dunajske panje, ki jih je kupil kot zapuščino duhovnika v Vremski fari. Tako se je moja čebelarska vnaša še povečala in dobil sem svojega prvega učitelja Antona Žnideršiča, priznanega slovenskega čebelarja. Do svojega 19. leta sem bil njegov učenec in na ta način dobil veliko znanja in izkušenj, kasneje sem se pa odločil, da svoje dragoceno premoženje prodam in s skromnim izkupičkom odidem v Argentino (1927).

Hrepenel sem po boljšem življenju, kot mi ga je lahko dala domovina in želel sem videti svet, toda bil sem eden

izmed množice izseljencev, ki smo bili razočarani. Gospodarska kriza je bila tudi v Južni Ameriki zelo huda in kot posledica tega, brezposelnost. Tako sem se v tujini znašel praznih rok, prepričan sam sebi in še v hujšem položaju kot v domovini. Toda nisem obupal, po dolgem brezdelju in želji po zaposlitvi sem postal kletar. Vendar to nisem ostal dolgo. S prijateljem sva odšla v Monte Video, kjer sem se v ladjedelnici zaposlil kot učenec strugar. Poklic me ni navduševal; entuziazem in veselje do čebel mi nista dala miru in naključje me je spet pripeljalo k čebelam, tja kjer so bile skrite vse moje želje in hrepenenje.

Postal sem čebelar pri dr. Filliniju in mu kmalu po nastopu »službe« skonstruiral točilo na 10 satov. Želja po čebelarjenju in takratna finančna stiska sta me privedli do tega, da sem postal čebelar na njegovem 60 ha velikem posestvu. Dr. Fillini je imel 40 panjev, ki so bili podobni dunajskim in vsi so imeli premakljivo satje. Vsak panj je

imel po 3 naklade in presenetilo me je, kako založeni so bili z medom.

Leta 1930 sem izgubil zaposlitev v ladjedelnici in se odločil, da zapustim tudi čebele. Odšel sem v Buenos Aires. Od tam pa v Palermo, kjer sem se vpisal v čebelarško šolo. Kasneje sem se zaposlil v Pergaminu, približno 200 km od Buenos Airesa, kot čebelar na nemški farmi Dietrich.

Leta 1932 sem odšel v San Martin, kjer sem se poročil s Slovenko. Z ženo sva si kupila skromno kmetijo in s trdim delom prihranila toliko, da sva si kupila 100 panjev čebel, si kasneje sezidala hišo in čebelnjak.

Ko se je ena izmed treh hčera poročila in se je tako družina povečala, smo dokupili še 124 ha zemlje. Iz leta v leto se je število panjev večalo, tako da imam sedaj 1500 panjev in 600 prašilčkov. Čebele mi pridelajo okrog 100 ton medu, 30 kg cvetnega prahu, 40 kg matičnega mlečka in tono voska.

Že vrsto let sem član čebelarskega društva:

ASOCIACION APICOLE DEL ESTE
CASILLA DE CORREO N. 10
PRO. BUENOS AIRES
ARGENTINE

Čebelarji Argentine pa smo povezani v čebelarско društvo zveznega pomena LSTASDA, ki je bila 1973. leta gostitelj mednarodnega čebelarskega kongresa Apimondije.

Kongresu so prisostvovali čebelarji večine držav vsega sveta. To je bila prilika, da si med seboj izmenjamo mnenja, dolgoletne izkušnje in poglede na čebelarstvo iz strokovnega in praktičnega zornega kota. Tuje čebelarje je predvsem zanimalo, kateri panji so se do sedaj najbolj obnesli, kako se odkriva med, ali uporabljamo vilice in vrsto drugih vprašanj. Ob tej priliki bi želel izraziti svoje mnenje na omenjena vprašanja.

Za naše razmere so najboljši vsi panji s premakljivim satjem. V dolgoletnih izkušnjah se je pokazal kot najbolj praktičen in uporaben ameriški panj (LR).

Franc Gustlinčič z družino na stojlišču s plemenilčki.

V Argentini ne uporabljamo vilic, temveč parne, električne avtomatske in mrzle nože. Najboljši od vseh je parni ročni nož. Njegova uporabnost v primerjavi z vilicami se je pokazala v pridobivanju voska. S parnim ročnim

nožem se lepo poravna satje in očisti okvir.

FRANC GUSTINČIČ
Castelli c. c. 39 F.C.N.G. Roca
pcig. Buenos Aires
ARGENTINA

GOSTITELJICE PROIZVAJALCEV LISTNE MANE

Podlaga vsake gozdne paše je listna mana. Kaj je pravzaprav mana in kako sploh nastaja?

Najprej se moramo seznaniti s prvim členom te dolge proizvajalne verige. Ta člen so namreč rastline. Rastline nudijo raznim listnim ušicam, ki jim strokovno pravimo lahnidi, in raznim drevesnim kaparjem, ki jim strokovno pravimo lekanije, hrano za obstoj.

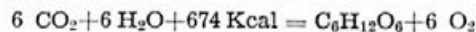
Vse drevje in grmovje, listnato in iglasto, pripravlja surovino za tako imenovano mano in s tem posredno za gozdni med. Šele, kadar drevje pod ugodnimi pogoji z lahkoto izvaja svoje življenjske funkcije, se zajedalci res lahko naglo razmnožijo in proizvajajo »medeno roso« v izobilju. Zato bomo posvetili nekaj besed ugotovitvam, kako rastline proizvajajo to sladko surovino in iz česa sploh nastaja.

Vse zelene rastline ustvarjajo iz anorganskih snovi, to je iz rudninskih snovi in plinov, tri osnovne gradbene snovi. Same namreč ustvarjajo ogljikove hidrate, beljakovine in maščobe, v prvi vrsti seveda za lastno porabo in rast. Zato tudi pravimo, da so rastline avtotrofne, ker same sebe prehranjujejo. Zivali pa ne morejo ustvarjati hranilnih snovi, ampak jih dobivljajo od rastlin. Predelava anorganskih snovi v organske se vrši v zelenih zrncih klorofila, po naše zelenila, ki se nahaja pretežno v listih. Ta klorofilna zrnca so v resnici zelo občutljive kemične tovarne, ki pod vplivom sončnih žarkov spajajo vodo z ogljikovim dvokisom. Pri tem nastaja sladkor. Ta postopek imenuje-

mo fotosinteza, to je gradnja s pomočjo svetlobe. Korenine v zemlji srkajo vlagu, ki se po dovodnih cevkah dviga skozi rastlino v liste. Listi sprejemajo potreben ogljikov dvokis iz zraka, kjer ga je nekako 0,03 %. Za sprejemanje dvokisa so listi opremljeni na spodnji strani z mnogimi režami, ki segajo globoko v tkivo med klorofilna zrnca.

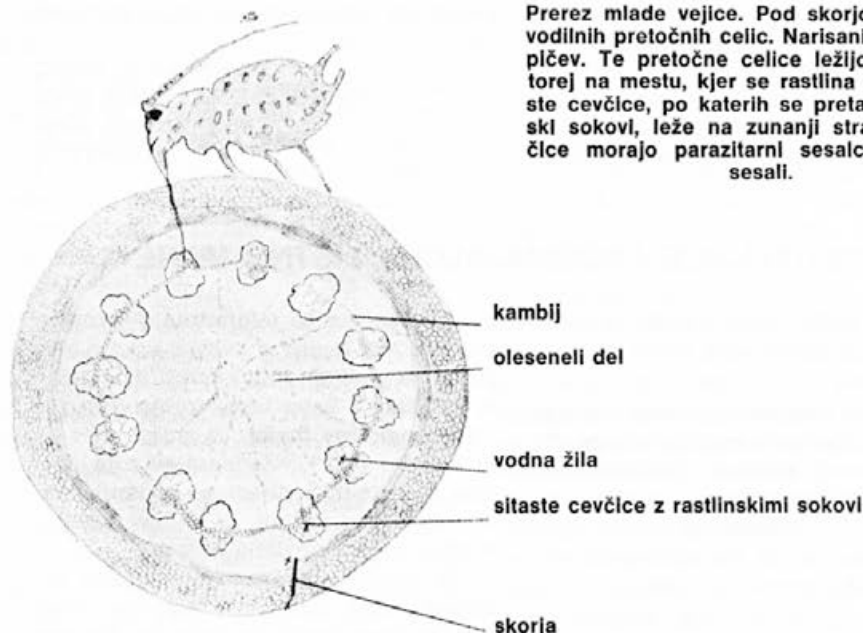
Ta izredno zapleten fotosintezni postopek lahko strnemo v kemično enačbo: Ogljikov dvokis in voda ter 674 toplotnih kalorij nam ustvari grozdni sladkor in kisik.

Kot formulo lahko to zapišemo takole:

Fotosintezo lahko imenujemo tudi asimilacijo. Asimilaciji bi lahko rekli po naše pretvorba, ker se anorganske snovi, to so snovi, ki se normalno ne nahajajo v rastlinah, to sta namreč voda in ogljikov dvokis, pretvorita v organske snovi. Iz grozdnega sladkorja in rudninskih snovi, ki so prišle z vodo v liste, pa rastlina ustvarja še različne spojine z večjimi molekulami. To so v prvi vrsti beljakovinske snovi ali proteini. Te asimilate pošiljajo listi preko sitastih vodilnih cevčic po vsej rastlini na uporabna mesta. V tem soku se nahajata dve osnovni hranili: beljakovinske gradbene snovi, ki izoblikujejo rastlino samo pa tudi telesa žuželk, in pa ogljikohidrati (sladkorji). Sladkorji so pogonsko sredstvo, ki služi, da se nemoteno odvijajo življenjski procesi v rastlini in živalskem telesu. Te snovi »izgorevajo«, pri čemer se sprošča energija.

Prerez mlade vejice. Pod skorjo leži venec vodilnih pretočnih celic. Narisanih je 12 snopčev. Te pretočne celice ležijo v kambiju, torej na mestu, kjer se rastlina debeli. Sitaste cevčice, po katerih se pretakajo rastlinski sokovi, leže na zunanji strani. Te cevčice morajo parazitarni sesalci navrtati s sesali.

Kadar se sončno obsevanje od srede maja dalje podaljšuje in povečuje in je v zemlji še dovolj vlage, se asimilacija lahko optimalno razvija. Čim slabše je obsevanje, tem manj asimilirajo rastline, se pravi, da nastaja tudi manj sladkorjev, beljakovin in kisika. Hitrost asimilacije pa je odvisna tudi od zračne temperature. Zato rabimo ob tem času lepo toplo vreme. Toda prevelika vročina in suh zrak negativno vplivata na asimilacijo. Pri vročini nad 30 °C in suhem zraku se zapirajo listne reže, ravno tako tudi ob dežju in mrazu. V takem slučaju v liste ne prihaja ogljikov dvokis in proizvodnja sladkorja se močno skrči. Spoznavanje takih okoliščin pa je izredne važnosti pri napovedovanju gozdne paše.

POTEK SOKOVNIH ŽIL V RASTLINI IN KAKO JIH ZAJEDALCI NAVRTAJO

Kot je bilo že na kratko omenjeno, so za dolgo vodilno pot skozi celotno rastlino izoblikovane posebne vodilne

cevi. Sestavljene so iz podolgovatih okroglih celic, nanizanih v dolgo vrsto drugo za drugo. Razločujemo dve različni vrsti, ene so vodne žile, druge pa sitaste cevčice.

Pri vseh cvetočih rastlinah sta obe vrsti cevk združeni v nekak snopič, ki se kot debel konop vleče skozi vso rastlino. Žile so sestavljene iz celic, katerih stene so olesenele, prečne stene pa so se razkrojile in tvorijo tako enotno pretočno odprtino. Dolge so od enega decimetra do celega metra. Širina pa je različna, od ene desetine do ene četrtnine milimetra. Te žile so vedno mrtve. Po njih se pretaka voda in raztopljene rudninske snovi iz korenin do listov. Sitaste cevčice pa so sestavljene iz živih celic, ki tvorijo dolge povesme, njihove prečne stene so sitasto luknjičave (odtod njihovo ime). Po teh cevčicah se pretakajo asimilati — beljakovinske in sladkorne snovi. Pri drevju so ti vodilni snopi razmeščeni v obliki kroga v tako imenovanem kambiju med skorjo in lesnim deblom.

Sitaste cevčice, po katerih se pretaka za zajedalce tako življenjsko važen sok, ležijo v kambiju vedno na zunanji strani. Listne ušice in kaparji z lahkoto predrejo s sesali stene sitastih cevčic, ker so razmeroma mehke. Tudi skorjo na enoletnih, pa tudi na dvoletnih mladikah z lahkoto predrejo.

Na takih mestih se nahajajo lahnidi in lekanije. Pri hrastu, lipi in jesenovcih mora raziskovalec obrniti liste in na spodnji strani iskati zajedalce, ker se pri listavcih sitaste cevčice nahajajo na spodnji strani listov. Na koreninah pa ušice ne morejo sesati, čeprav občasno o tem tudi pišejo. Pretočni snop je pri koreninah nameščen natčno v njihovih sredinah in tvori tako imenovani centralni valj.

Obnovimo še enkrat najvažnejše podatke o pretakanju sladkih sokov v gostiteljskih rastlinah, ki so pomembni za parazitne sesalce. Za sestavljanje be-

ljakovinskih gradbenih snovi se morajo dvigniti iz območja korenin različne mineralne snovi, ki se nahajajo tudi v umetnih gnojilih, in pretočiti kot zelo razredčena raztopina v drevesne liste in iglice. Ta pretok navzgor se odvija po žilah z olesenelimi stenami, ki ležijo v belavinskem lesu. Za nas pa je važen pretok navzdol. Ta prihaja iz listov in oskrbuje vse rastlinske celice s hranivi = s sladkim rastlinskim sokom iz sitastih cevčic. Te cevčice potekajo vzporedno z žilami in so od njih ločene s kambijem. V določenih razdobjih se sladki sokovi iz sitastih cevčic razlivajo v shranjevalne celice. Žile štejemo že k lesu, sitaste cevčice pa ležijo v notranjem lubju. Za čebelarje so zanimivi samo taki parazitarni sesalci, ki srkajo sladke sokove iz sitastih cevčic. Vsi drugi sesalci so za čebelorejo brez pomena.

K. H. GLEIM v Die Biene 2/1977
prevedel Julij Mayer

NOSEMAVOST

Nosemavost je zelo huda bolezen čebel, po mnenju mnogih avtorjev najhujša. Razširjena je po vseh petih kontinentih in v večini dežel, kjer je razvito čebelarstvo, je nosema predmet stroge sanitarne zakonodaje.

Raziskava o razširjenosti noseme v Nemčiji je pokazala, da je bilo napadenih 34,2 % od 1534 čebeljih družin in 64,6 % od 208 čebelnjakov. (Borchert)

Leta 1974 je raziskava 376 čebelnjakov v 33 državah ZDA odkrila nosemavost v 66,5 % čebelnjakov. (M. C. Goulpie).

V Franciji v zadnjih letih nosemavost zelo narašča.

Ker je povzročitelj nosemavosti (Nosema apis Zander) popolnoma identificiran in je razvoj bolezni dobro znan, jo lahko smatramo kot bolezen okolja (miljejsko bolezen). Po mnenju Mor-

genthalerja obstaja ravnovesje nosema-čebela: parazit ni škodljiv, dokler zunanji pogoji ne pospešijo njegovega razvoja. Izrazito se pogosto najbolj pokaže pri kaki biološki neuravnovešenosti, ki na katerikoli način prizadene čebeljo družino. Hude pomladne izgube, ki jih opisujejo pisci iz Srednje Evrope, so klasični primeri: nosemavosti se pridruži AMEBOZA in povzročitelja obeh bolezni skupaj pomnožita svoje uničevalsko delovanje na čebelah; cela družina izgine v nekaj dneh. Nosemo apis Z smatramo za značilnega parazita domače čebele.

Boj proti njej je lahko uspešen na določenem teritoriju z uporabo učinkovitega zdravila Fumagilina, ki sta ga odkrila v letih 1952/53 Katznelson in Jamieson. Vendar pa je uničevanje parazita oziroma zdravljenje okuženih čebeljih družin odvisno tudi od organizacije po-

stopka zdravljenja, financiranja in discipline pri izvajanju.

Etiologija (nauk o vzrokih bolezni)

Povzročitelja nosemavosti je odkril leta 1907 Zander.

Značilna za domačo čebelo je *Nosema apis* Z, parazit, ki se namesti in razmnožuje v epitelnih celicah srednjega črevesa. V razvojnem ciklu gre skozi različne faze (spora, planonta, meronta, sporonta, sporoblasta in spet spora).

Spora *Nosema apis* je ovalna, brezbarvna, njena velikost pa se spreminja od 4,5 do 6,4 krat 2,5 do 3 mikrone. Ko jo obravnavamo, se pokaže, da je zgrajena iz dveh lupin, ki na eni strani zapirata debelo polarno kapsulo, v kateri je zvito dolgo vlakence, na drugi strani pa ameboidno klico z dvema jedroma.

Spore, ki so elementi ohranitve in delitve protozoona v zunanjem okolju, so zelo odporne.

Preživijo:

- dve leti v izločkih;
- 6 tednov v mrtvicah pri normalni zunanji temperaturi;
- 2 do 4 mesece v medu
- 10 minut v vodi ali medu pri temperaturi 60° C;
- več mesecev pri izsušitvi;
- 3 do 11 dni pri vrenju v medeni raztopini;

Uničijo jih:

- v 15 do 32 urah sončni žarki;
- v 10 minutah 4% karbolna kislina;
- v 2 dneh pri 15° C pare očetne kisline;
- v 48 urah razkužilna raztopina formola.

Okuženje čebel se vrši skozi usta z dovajanjem spor v želodec.

Prenašanje nosemavosti se vrši:

- Znotraj čebelje družine** s tem, da
- izločki čebel okužijo satovje in stene čebelnjaka.

Zunaj čebelje družine:

- rop pri okuženih čebelah;

— izletavanje trotoev na zbirna mesta;

- določeni paraziti (*Braula*, molj);
- krmljenje z okuženim medom;
- čebelarji zanemarjajo osnovno zaščito pred nosemavostjo;

— prevoz čebel na pašo in trgovanje s čebelami.

Pogosto ostaja nosemavost v okuženi družini neopazna. Da se klinično pokaže, so potrebni določeni faktorji: prebavna obolenja, zastrupljenja, mraz in vlaga ter predvsem sožitje *Nosema apis* in *Malpighamoeba mellificae*, povzročitelja ameboze. Očitno je, da ima pomanjkanje hrane pomembno vlogo, da se nosemavost razvije.

Ker nosemavost obstaja povsod, kjer so čebele, pomeni, da pasma ne vpliva na podvrženost čebel tej bolezni. Vendar so lahko čebelje družine, ki smo jih prenesli v novo okolje in se niso popolnoma prilagodile novim ekološkim pogojem, mnogo bolj občutljive. Po mnenju Ruttnerja so družine križancev odpornejše.

Temperatura ima odločilno vlogo pri napredovanju nosemavosti:

- pri 37° C razvoj nosemavosti popolnoma preneha;
- pri 34° C se najbolj razvija;
- pri 25° C je znatno upočasnen;
- pri 10° C se spore ne delijo.

V SZ je Mikhailoff raziskoval procent okužbe čebel skozi leto. Dokazal je, da je okrog 18% čebel okuženih z nosemavostjo v marcu, 63% v maju in samo nekatere v oktobru.

V čebelnjaku se lahko okužijo delavke, matica in troti, vendar so ti zaradi svojega življenjskega ritma najmanj izpostavljeni.

ZNAKI BOLEZNI

Bolezen je pri odraslih čebelah težko določiti zgolj po simptomih. Klinični znaki so neizraziti in so si precej podobni.

ni. Lahko pa posumimo, da gre za nose-mavost, ko opazimo:

V čebelji družini

- neobičajno živahnost čebel pozimi;
- neživnost spomladi in poleti;
- čebele, ki se plazijo z razprtimi krili in ne morejo letati;
- opazen primanjkljaj čebel delavk v čebelnjaku, kjer je bila pred okužbo zdrava in številna zalega;
- sledovi driske po satih in stenah čebelnjaka, kar je primer, ko se družina hitro številčno zmanjšuje.

Pri čebeli

- napet zadek z znaki driske;
- splošna šibkost;
- drhtenje, ki mu sledi ohromelost;
- zbiranje čebel v majhne skupine, ki umirajo;
- pri mrtvicah so noge stisnjene na oprsje.

Pri najbolj akutnih oblikah nose-mavosti čebelje družine umirajo zelo hitro, medtem ko obstaja tudi latentna oblika te bolezni, ki se je klinično ne da odkriti in ki uničuje čebele samo pozimi.

Diagnoza

Klinična diagnoza je nemogoča. Samo srednje črevo, ki postane belkasto ali umazano sivo pri precejšnjem številu čebel, je lahko znak, ki pa ga moramo še vedno previdno razlagati.

V laboratoriju postavijo diagnozo, ko z mikroskopiranjem najdejo spore v izločkih ali kašasti želodčni vsebini.

Prognoza (napoved)

Nosemavost izbruhne naenkrat pri velikem številu čebel (epizotija) samo pod vplivom številnih faktorjev. Uniči pa lahko ne le nekaj čebeljih družin, ampak cele čebelnjake.

Zdravljenje

V čebelnjaku, kjer odkrijemo nose-mavost, moramo zdraviti vse čebelje družine, ne samo tiste, ki so že obbolele. Tako je treba izvesti sanitarni pregled

in preventivno zdravljenje. V predelih, kjer je nevarnost nose-mavosti, je priporočljivo postaviti preventivna kemijska sredstva v korita blizu čebelnjakov. Uporaba zaščite pred nose-mavostjo (posebna dezinfekcija) je nujna. Zdravila delujejo na parazita le v določenih razmnoževalnih fazah razvoja in so neučinkovita na sporah.

Zdravila

Antibiotik, ki je učinkovit pri zdravljenju nose-mavosti — Bicyclohexyl ammonium fumagilline, ga v prodaji poznamo pod imenom Fumidil B. Uporabljajo ga v vseh deželah, kjer je čebelarstvo močno razširjeno.

Doziranje

Vsaka družina mora med zdravljenjem dobiti 100 mg Fumidila. To količino porazdelimo glede na stopnjo in obliko okužbe:

— 8-krat po 12,5 mg Fumidila, ki ga damo 2-krat tedensko na določen dan, da bi zadušili cikel nose-mavosti v 3 do 4 dneh (Zander);

— 4-krat po 25 mg Fumidila, ki ga damo 1-krat tedensko na določen dan, da bi zadušili razvojni cikel v 8 do 11 dneh. (White)

Način uporabe

Glede na pogoje sta priporočljivi dve metodi:

— kot sirup (kurativno zdravljenje); v ta namen vmešamo 500 mg Fumidila B, ki ga raztopimo v prevreti mrzli vodi, 20 litrom hladne 50 % sladkorne raztopine, ki jo potem razdelimo po presoji: 2-krat po 1/21 tedensko na določen dan po 11 tedensko na določen dan;

— kot pogačo (zimsko preventivno zdravljenje); v ta namen dodamo 500 mg Fumidila B, raztopljenega v mrzli prevreti vodi, 3,750 kg mlačne medene raztopine. Tej raztopini dodamo 11,250 kg kristalnega sladkorja in mešamo, dokler ne dobimo gladke pogače. Dajemo ga pri vzmljenju čebel po 3 kg vsaki čebelji družini.

Čas uporabe

Možni sta dve obliki nosemavosti:

— akutna oblika (kurativno zdravljenje). Zdravilo uporabljamo takoj, ko je postavljena diagnoza;

— latentna oblika ali možnost ponovnega obolenja (preventivno zdravljenje). Z zdravljenjem začnemo po zadnjem točenju medu ali pri vzimljenju čebel.

Pripombe

Z uporabo Fumidila B je mogoče zaustaviti razvoj nosemavosti, vendar

se bolezen lahko spet pojavi in prav zato se poslužujemo preventivnega zdravljenja.

Zdravili bomo samo aktivne čebelarje družine. Druge bomo združili, če so še dovolj živalne. Panje in vso opremo moramo obvezno razkužiti, da preprečimo ponovno okužbo.

Avtor J. Albisetti

Revue d'Apiculture française,
november 1976

Prevod Tilka Jamnik

IMEL SEM KUGO ČEBELJE ZALEGE

Pri svojih čebelah sem ugotovil kugo čebelne zalege. Po predpisih sem jo pisмено prijavil predsedniku domačega društva. Po tednu dni sem po telefonu zvedel, da se je naš rajonski preglednik odpeljal na zaslužen dopust, trenutno se ne da nič napraviti. Bil sem obupan: bolezen je v panjih napredovala — brez svetovalca naj ostanem sam pri čebelah, ker so se me sosedni čebelarji izogibali, kot bi sam zbolel na kugi.

V strokovni knjigi sem jasno prebral, da s pol grama sulfatiazola na liter piče zaustavimo napredovanje bolezni in si družine preko nove zalege opomorejo.

Na pasišču sem iztočil ves med in takoj začel z dražilnim pitanjem ter dodajanjem zimske zaloge pomešane s sulfatiazolom v predpisani količini. Slednjič se je sestala komisija, ki so jo sestavljali naš rajonski preglednik, predsednik okrajnega čebelarskega društva in okrajni veterinar. Pri natančnem pregledu je bilo ugotovljeno, da bolezen vidno popušča, zato je komisija sklenila, naj vse družine prezimijo. Na pomlad pa se izvrši sanacija preživelih družin preko umetnih rojev. Preglednik je od okuženih družin dostavil preiskovalnemu zavodu kose okuženega satovja — potrjena je bila kuga čebelje zalege.

Preko zime je tretjina družin zaradi oslabelosti umrla in vsa vsebina je zgorela na grmadi. Panje smo z vročo kavstično sodo dobro odrgnili, posušili in s spajkalko temeljito obžgali.

Preživele družine so se normalno razvijale, nudili smo jim dražilno klajo

s predpisano dozo sulfatiazola. Komisijski pomladanski pregled ni mogel več ugotoviti bolezni, tudi vpisane čebele in kosi satovja niso nakazali kuge.

Po navodilu preglednika smo vse družine presadili v razkužene panje preko tako imenovanih umetnih rojev. Sat, na katerem se je ravno nahajala matica, smo postavili v sredino plodišča in ga napolnili s samimi satnicami. Vse drugo satje je prišlo nad rešetko v medišče, kjer se je zalega plegla. Nato smo te sate zamenjali s satnicami, da smo tako odstranili še vse satovje iz prej okužene panja. Vse izrezane satovje smo z lahkoto zamenjali za nove satnice, ker je bila pošiljka označena kot okuženo satovje. Ta vosek je porabila druga industrija. Zaradi dobre paše so se vse družine razvile in so v povprečju prinesle po 40 kg najboljšega gozdnega medu.

Okrajni veterinar je izdal potrdilo o uničenem materialu in njegovo vrednost, nakar se zavarovalnica nakazala zavarovalno vsoto. Le narejencev niso upoštevali.

Dolgemu poročilu naj bo dovoljeno dodati par pripomb. Zatiranje kuge čebelne zalege samo preko umetnega roja je brezuspešno. Šele s sistematičnim vplivom zdravljenja preko klaje na razvoj kužnega mikroorganizma je bolezen omejevala in slednjič popolnoma zatrla. Zato lahko trdim: **v mojem primeru je sulfatiazol odlično vplival na sanacijo moje čebeloreje** (podčrtal poročevalec)

N. SCHMITT v Imkerfreund 4/1977
Prevod: Julij Mayer

**MEDNARODNA FEDERACIJA ČEBELARSKIH ASOCIACIJ
APIMONDIJA
SPOROČA V SVOJEM BILTENU ŠT. 2
OD 2. APRILA 1977**

I

XXVI mednarodni kongres Apimondie bo v mestu Adelaide v Avstraliji in sicer 13.—19. oktobra tl. Poleg plenarnih zasedanj bodo v času kongresa delale stalne komisije, v katerih bodo obravnavane naslednje teme:

1. V komisiji za ekonomiko čebelarstva bo obravnavana osnovna tema: »Mednarodna trgovina medu« (različni vidiki mednarodne trgovine za gledišča držav, ki izvažajo in uvažajo med; sanitarna dokumentacija; mednarodne norme za kakovost medu; ocena vrst in vprašanja necvetličnega medu).

2. V komisiji za biologijo čebel bo obravnavana tema: »Teoretični in praktični vidiki za izboljšanje čebelje krme« (potreba krmljenja; sladkorna stimulativnost in dopolnilna krma; krmilna vrednost peloda in medu; vloga izboljšavanja krme v prihodnje in podobno).

»Kako pridobiti bolj prilagodljivo čebelo« (čebele za različne namene in razmere; čebele enakih linij in ohranitev le-teh; znanstvene in praktične novosti s področja instrumentalnega osemenjanja matice; zadnje novosti afriških čebel v Južni Ameriki).

3. V komisiji za vprašanja patologije čebel bo obravnavana tema: »Metoda odstranjevanja umazanij v medu« s kemičnimi, medikamentoznimi ali mikrobiološkimi metodami (metoda uporabe pesticidov — škodljivih za čebele in človeka; borba proti žuželkam in dezinfekcija; metoda zdravljenja obolelih čebel brez medikamentov in podobno).

4. Komisija za medonosno floro in opravevanje bo obravnavala osnovno temo: »Učinki naravnih dejavnikov in človeka na nektarsko in obnožnisko produkcijo medonosnih rastlin« (vloge vode, podnebnih razmer in prehranbenih sredstev za donos in kakovost medičine in peloda; učinek metod agrotehnike na donos obnožine in medičine; androsterilni hibridi kot izvor obnožine in medičine; selekcija rastlin v pogledu hranilne

vrednosti za čebele; pridelek medičine in hrane v zvezi z učinkovitostjo opravevanja).

5. Komisija za tehnologijo čebelarjenja in čebelarških pripomočkov bo obravnavala temo: »Najboljši panj za čebelarja in čebele« (izdelava dosedanjega panja; gradnja panja in zahteve čebelne družine ter čebelarja; točenje medu; standardizacija mer, ekonomija materiala in delovna moč).

Pogoji za vsebino in odpošiljatev predavanj so bili objavljeni v biltenu št. 1/1977.

II

Predvideni so naslednji simpoziji:

1. Simpozij v Pragi, na katerem bo obravnavana ekonomika čebelarstva.

Mednarodni inštitut za tehnologijo in ekonomiko čebelarstva Apimondie je dobil sporočilo, da bo češkoslovaška čebelarška asociacija organizirala pod pokroviteljstvom Apimondie simpozij o ekonomiki čebelarstva in čebelarške reklame. Simpozij bo meseca julija tl.

Obravnavali bodo: dejavnost v pogledu vzgoje kadrov za čebelarške organizacije; zavarovanje čebel pred industrijsko uporabo pesticidov; organizacija koriščenja čebelnih družin za povečan donos in uporaba znanstveno raziskovalnih dosežkov pri povečanju produktivnosti čebelarstva.

Čehoslovaška asociacija je že poslala vabila vsem evropskim čebelarškim organizacijam.

2. Simpozij v Freiburgu (ZRN), na katerem bodo obravnavali temo »Čebelarški muzej in zgodovino čebelarstva«

Čebelarška organizacija Zvezne republike Nemčije bo organizirala s pomočjo čebelarške organizacije Badena in naravoslovnega muzeja v Freiburgu simpozij na gornjo temo. Simpozij bo od 16.—18. avgusta 1977.

V okviru naznačene teme bo obravnavano vprašanje zgodovine čebelarstva,

opis razpoložljivih kolekcij; čebele in čebelarstvo v umetnosti in literaturi.

Program predvideva naslednji potek: v ponedeljek, 15. avgusta prihod udeležencev, v torek, 16. in sredo, 17. avgusta bo delovno zasedanje v kongresni dvorani municipalnosti v Freiburgu, obisk naravoslovnega muzeja, sprejem in razno; 18. avgusta pa bo ekskurzija v Črni les.

Teze predavanj je treba poslati do 31. maja, polni tekst pa do začetka simpozija.

Za udeležence je cena 60 RM, za spremljevalca pa 30 RM. Za podrobnejše podatke naj se obrnejo nameravani udeleženci na Museum für Naturkunde, Gerberau 32 D 7800 Freiburg i. Br.

3. Mednarodni simpozij Apimondie o apiterapiji bo v Portorožu, Jugoslavija, in sicer od 11.—14. septembra 1978.

Simpozij bo organizirala Zveza čebelarских organizacij Jugoslavije, Zveza čebelarских društev Slovenije in OZD Medex.

V času simpozija bo razstava čebelarских pridelkov in apiterapevtskih proizvodov.

Za podrobnejše informacije se je treba obrniti: Apimondia simpozij — Medex v Ljubljani.

M. M.-j.

ČEBELNE PAŠE V SOVJETSKI ZVEZI

Po poročilih sovjetskega čebelarškega strokovnjaka N. A. BURMISTROVA nudi ruska tajga tja do vzhodnih meja izborni čebelni pašo. V prvi vrsti so to

gozdni koren, malina in vrbovec, ki na stopajo v ogromnih razsežnostih.

V obdelovalnih predelih nudijo kulturne rastline (sadno drevje, sončnica, ajda, bombaž in razne detelje) čebelam glavno pašo, ki zagotavlja letni donos 50—60 kg svetlega medu na panj.

Tudi gozdna paša nudi čebelam velike količine manovega medu. Izborni namreč medijo lipe, razne vrbe, jesenovec, pravi in divji kostanj, akacija in amurski plutovec.

Iz Apiacta 2/1977 povzel
Jurij Mayer

PREMIKANJE PAŠE V SREDNJI EVROPI

Dr. H. G. KOCH iz Zvezne republike Nemčije ugotavlja na podlagi dolgoletnih zapiskov tamkajšnjih opazovalnih postaj, da se od leta 1963 dalje poletna paša premika iz junija v mesec julij. Posebno močno se to opaža od leta 1968 dalje v gozdnatih predelih osrednjega evropskega predgorja, pa tudi v predelih Srednje Evrope z zgodnjo pomladansko pašo na oljni repici in lipi. Ta premik je torej opazen v pokrajinah, kjer doslej ni bilo izrazite in dobičkonosne poletne paše.

Pojav pripisuje dejstvu, ker postajajo srednje evropska poletja toplejša zaradi zapoznelih vdorov monsumskih vetrov. Vendar poudarja, da je ta pojav le predhodnega značaja.

Iz Apiacta 2/1977 povzel
Jurij Mayer

REPUBLIŠKA VETERINARSKA UPRAVA SPOROČA O STANJU ČEBELJIH KUŽNIH BOLEZNI ZA ČAS OD 1. 6. DO 15. 6. 1977

PRŠIČAVOST: V občini Ajdovščina v 2, Domžale (Kumpolje) v 1 čebelnjaku, Kamnik (Krivčevo) v 1, Grosuplje (Šentvid pri Stični) v 1, Koper (Hrastovlje, Marežige) v 2, Kranj (Strahinj, Besnica, Sutna, Kranj v 4, Ljubljana (Šentvid, Hruševo, Planina, Sentjakob, Vodice, Preserje pod Krimom, Hrastenica, Polhov Gradec, Notranje Gorice) v 13, Sežana (Avber, Komen, Hruševica, Kreplje) v 4, Nova Gorica (Podsabotin, Visoko, Ajševica, Orehovlje, Podraga) v 5, Novo mesto Zaboršt, Družinska vas) v 2, Postojna (Nadanje selo, Nova sušica, Trnje) v 3, Vrhnika v 1, Škofja Loka (Hotavlje, Dolge njive) v 2, Črnomelj (Svibnik, Rožanc) v 2, Krško (Zalohe) v 1, Slovenska Bistrica v 1, Slovenj Gradec (Mislinja, Podgorje) v 2, Tržič v 1, Trebnje (Log, Puščava, Sela, Šumberk, Mala loka) v 5, Cerknica v 2, Ptuj v 1.

KUGA ČEBELJE ZALEGE: V občini Koper (Dekani, Hrvatini) v 3 čebelnjakih, Ajdovščina (Dobravle, Ajdovščina v 2, Metlika (Križevska vas) v 2, Postojna (Veliko Ubeljsko) v 1, Sežana (Štorje) v 2, Tolmin (Log čez Sočo, Sipešnica, Žaga) v 3, Ljubljana v 2 (Petelinje).

NASI VTISI IN ZAHVALA

14. maja sem se srečala z mladimi čebelarji cele Slovenije v Celju, kjer je bilo tudi tekmovanje. Srečanje je bilo zelo pristržno in zanimivo, tekmovanje pa je zelo uspelo. Testna vprašanja niso bila pretežka in smo jih kar hitro rešili.

Tudi filmi so bili zelo lepi in poučni. Velik vtis je name napravila tudi zelo lepo pripravljena razstava. Če pa se spomnim razglasitev rezultataov, je res, da sem bila kar presenečena nad doseženim četrtem mestom. Nagrade pa, kaj bi rekla. Zelo lepe in bogate. In če še zaključim. Tekmovanje in srečanje z mladimi čebelarji mi bo še dolgo ostalo v lepem spominu.

Ekipa OŠ Jurij Dalmatin — Krško
Alojz Jamnik
Tatjana Mlakar

DELO ČEBELARŠKEGA KROŽKA V VELIKIH LAŠČAH

Čebelarjenje je za mene ena od najlepših kmetijskih panog, ki pa je tudi zelo pomembna za ohranjanje človekovega okolja in njegovega zdravja.

Leta 1970 smo v Velikih Laščah ustanovili krožek. Za mentorja je bil določen tov. Lojze Rigler, vodja krožka pa je tov. Matija Jamnik. Čebelarska družina Velike Lašče je krožku podarila tudi čebelnjak s šestimi panji.

Tudi doma imamo čebele, zato sem se še toliko bolj navdušil za čebelarstvo ter se vključil v delo krožka, v katerega je sedaj vključenih že devet učencev. Zberemo se enkrat, včasih tudi dvakrat tedensko, skupaj z izkušenimi čebelarji, ki nam pomagajo pregledovati panje, pri tem pa se mi še kaj naučimo. Velike težave pa imamo zaradi tega, ker smo skoraj vsi vozači.

Sodelovali smo tudi na srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev v Celju. Zasedli smo zelo dobro drugo mesto v

višji skupini in dobili diplomu. Bili smo prijetno presenečeni in veseli nad doseženim mestom. Kot nagrado pa smo dobili panj, ki ga je podarila OZD Medex, kakor tudi trem drugim prvouvrščenim ekipam, kar je za nas še posebna spodbuda za nadaljnje delo.

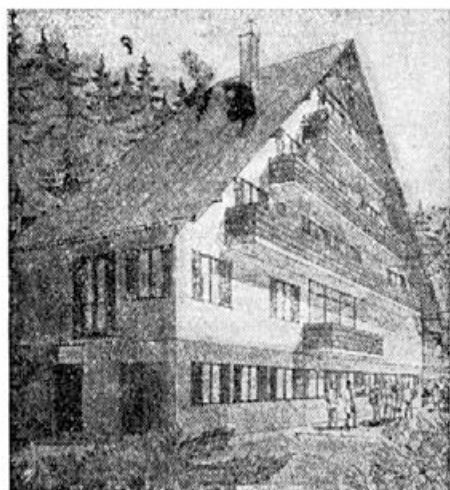
Stanislav Pirman, 7.a
OS Velike Lašče

NAS ČEBELARSKI KROŽEK

Na celodnevni osnovni šoli 7. maja na Dobrovi, pri Ljubljani uspešno deluje v šolski zadrugi tudi čebelarski krožek. Vanj je vključenih 20 pionirjev, krožek pa vodi mlad čebelar — nekdanji učenec te šole tov. Janez Rihtar. Njegovi sodelavci so tudi drugi čebelarji in nekateri starši. Tako se pogosto z njimi srečujejo tov. Rotar Ivan, tov. Vinko Zibelnik in tov. Hudnik Anton. V letošnjem šolskem letu je ta krožek uresničil svojo veliko željo. Na dan šole 7. maja so marljivi čebelarji zgradili pravi veliki čebelnjak in ga postavili na lepo in urejeno zelenico v šolskem parku. Skoda, da za ta praznični dan v čebelnjaku še ni bilo čebeljih panjev in da čebele še niso pozdravljale svojih mladih skrbnikov. Za panje smo namreč prosili OZD Medex in prosili to delovno skupnost, da prevzame patronat nad našim čebelarskim krožkom. Prošnja bo verjetno ugodno rešena in zato se že vsi čebelarji in krožkarji veselimo, da bomo imeli svoje čebele. Ker je čebelnjak dovolj velik, bo hkrati v njem tudi delovni prostor za sestanke, na katerih se pionirji čebelarji seznanijo s čudovitim svetom čebel. Še klopco bodo postavili ob čebelnjaku.

Želja nas vseh je, da zraste na Dobrovi rod mladih čebelarjev, ki bodo poskrbeli, da se bo čebelarstvo tudi v prihodnje uspešno razvijalo. Tako bodo mladi največ prispevali k večanju našega naravnega bogastva.

HEDVINKA LEŠNIK

Prispevki za ČIC

Jože Hozjan, Vel. Polana	din 50
ČD Ljubljana, namesto venca na grob pok. Vinka Trčka	500
Člani ČD Litija (Ponovna poimenska objava)	
Eržen Jože, Litija	200
Petek Alojz, Litija	100
Izgoršek Anton, Šmartno	200
Hostnik Martin, Šmartno	200
Simončič Albin, Sava	100
Kos Tine, Litija	200
Michael Chandick, USA (USA-dolar 601.50)	10.991,65
Saldo sklada	88.063,05

Vsem darovalcem iskrena hvala!

SPODBUDNO PISMO NAŠEGA ROJAKA IZ ZDA

(Tudi naši rojaki v ZDA so nam pripravljeni prispevati sredstva in pomagati pri zbiranju sredstev za čebelarški dom — ČIC)

Čebelarški Dom (Beekeepers Lodge) in Slovenia

CHICAGO — In 1975, while attending the Apicultural Congress in Gronoille, France, also attended by 45 representatives from Yugoslavia, I met Editor Ladislav Klun of the Slovenski Čebelar Magazine. Since then we have become very close friends.

This past year, during my visit to Slovenia, Yugoslavia, I visited Mr. Klun at their beekeeper's lodge and printery. We discussed various ideas in regard to research on beekeeping.

They also informed me they have been building for over three years a Čebelarški Dom, and that all the money for building the home came from donations; and, for this reason, it has been taking so long to complete.

In our conversation I offered to make their situation known amongst our friends in America and hope the above picture will show what they have accomplished with the help thus far. The Dom will be used, more or less, for showing beekeeper's equipment and for study and schooling new students for research on bees.

Anyone who wishes to visit this Čebelarški Dom can stop in Ljubljana, Cankarjeva C 3/11, Yugoslavia. The building is in a beautiful scenic location between Ljubljana and Celje. They will inform you how to reach the building.

MICHAEL CHANDICK
SNP Lodge 8

V začetku meseca junija smo dobili pismo, v katerem nam naš rojak Michael Chandick (Miklavčič) iz ZDA — Illinois piše:

»Pošiljam vam 601 dolar in 50 centov kot pomoč za gradnjo vašega čebelarskega doma — ČICA. Od te vsote sem nabral med znanci in prijatelji 125 dolarjev, ostalo pa sem dodal sam.

Pošiljam vam tudi izrezka dveh mojih člankov o gradnji čebelarskega doma, ki sta bila objavljena v našem časopisu »Prosveta«.

Zelo koristno bi bilo, da bi tudi vi poslali članek v našo »Prosveto«, ker bi se potem nabralo še več prispevkov.

Najlepše pozdrave vam pošilja vaš
Michael Chandick

Njegovo pismo smo objavili zato, ker se nam zdi, da bi moralo biti to pismo močna moralna spodbuda vsem našim čebelarjem, da bi tudi mi s tako zagnanostjo in vnemo pristopili k zbiranju

prepotrebnih sredstev za gradnjo doma. Samo s tako prizadevnostjo in dobro voljo, kot jo je pokazal naš rojak Michael Chandick, bomo uspeli zgradbo vsaj delno dokončati.

Brez prepotrebnih prostorov, ki jih potrebujemo in ki jih bomo tako dobili na Brdu, si ne moremo zamisliti na-

daljnega uspešnega dela na področju izobraževanja, organiziranja stalnih čebelarских razstav, srečanj, posvetovanj in simpozijev o čebelarstvu in dela na vzreji matic in odbiri čebel kranjske pasme.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO

»Čebelarско društvo Laško prireja v okviru 75-letnice obstoja društva razvitje prapora s kulturnim programom. Prireditve bo v nedeljo, 3. julija 1977 ob 10. uri v dvorani Gostilšča »HUM« v Laškem.

Vabimo čebelarje in svojece.

Čebelarско društvo Laško

ČEBELARJI DRUŽINE »PETER MOČNIK« TOVARIŠU TITU

K praznovanju krajevnega praznika Krajevne skupnosti Franc Zalaznik — Leon, trajal je od 4. 5. do 8. 5. 1977, se je pridružila tudi čebelarška družina »Peter Močnik«, Studenci — Pekre — Maribor. Njeni člani so sodelovali na raznih prireditvah, ki so bile poleg krajevnega praznika posvečene tudi praznovanju 40. obletnice ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije, 40. obletnice prihoda tov. Tita na čelo KPJ in njegovega 85. rojstnega dne.

Poleg ostalih prireditev je največji pečat praznovanja dala svečana akademija, ki jo je priredila osnovna šola Janko Padežnik, Maribor. Poleg kulturnega programa, ki so ga izvajali učenci pobratene šole Jovo Kursula iz Kraljeva in učenci osn. šole Janka Padežnika, pa je bil enkratno doživetje kviz pod naslovom TITO-PARTIJA—MI MLADI. Na tem kvizu je bila prikazana revolucionarna pot Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita. Tekmovali so učenci šole Jovo Kursula iz Kraljeva in učenci šol iz Cerkevjenjaka, Lovrenca na Pohorju in šole Janka Padežnika. Izvedba kviza je bila na višku, znanje ekip pa enkratno.

Ob koncu svečane akademije, je v imenu čebelarjev čebelarške družine »Peter Močnik« pozdravil vse prisotne tov. Krištof. Čestital je tekmovalnim ekipam na pokazanem znanju, prisotne pa seznanil s sklepom 13. redne seje družine z dne 13. aprila 1977. Družina je za-

vzela sklep, da se tov. Titu ob njegovih jubilejih pošlje pismena čestitka, ki jo je tov. Krištof tudi prebral. Vsi prisot-

Tov. Krištof čita pozdravno pismo.

čebelarska družina
»peter močnik«

študenti - pekre
maribor

SPOŠTOVANI TOVARIS TITO!

Člani čebelarske družine »Peter Močnik« Maribor se pridružujemo vsem delovnim ljudem širom Jugoslavije in Vam ob Vašem rojstnem dnevu iskreno čestitamo.

Skupaj z Vami smo ponosni na uspehe, ki jih je dosegla Komunistična partija Jugoslavije v času ilegalnega boja med narodnoosvobodilnim bojem in v boju za samostojno svobodno in samoupravno socialistično Jugoslavijo. Ta boj je navdihovala Vaša ideja, mu dajala smer in ga pripeljala do uspehov, ki jim ni primere. 40 let Vašega vodstva Komunistične partije Jugoslavije pomeni revolucijo, ki je jugoslovanskim narodom dala boljši danes in odprla neslutene perspektive za še boljši jutrišnji dan.

Jugoslavija v svetu danes ni le ena izmed mnogih majhnih držav, ampak je, zahvaljujoč Vam, postala za mnoge narode primer, kako je treba urejati odnose v družbi, postala je pomemben dejavnik miroljubnega sožitja med narodi na svetu. Na ta način Zveza komunistov Jugoslavije vrši resnično revolucionarni proletarski internacionalizem.

Hkrati s čestitkami se Vam tovariš predsednik tudi zahvaljujemo za vse to, kar ste jugoslovanskim narodom že dali in kar boste še storili. Želimo Vam mnogo zdravja in še mnogo uspešnih let.

V znak pozornosti in v počastitev Vaših jubilejev podarjamo danes na dan praznika naše Krajevne skupnosti »Franc Zalaznik-Leon« pionirskemu odredu pobratene šole »JOVO KURSULA« iz pobratenega mesta Kraljeva 50 kg medu, ki je pridelek naše čebelarske družine.

Čestitamo Vam in Vas pozdravljamo člani čebelarske družine »Peter Močnik« Maribor.

V Mariboru, dne 6. maja 1977

Predsednik družine:
Ivan Korošak

ni so pozdravno pismo pozdravili z burnim aplavzom, ki pa je dosegel svoj višek, ko so predstavniki družine in čebelarkega krožka prinesli na slavnostni oder vedro s 50 kg medu. Iz pozdravnega pisma in napisa na vedru je bilo razvidno, da ta med poklanja čebelarska družina »Peter Močnik« pionirskemu odredu osnovne šole Jovo Kursula iz Kraljeva v znak pozornosti Titovih jubilejev.

Tako so tudi čebelarji tega kraja prispevali svoj skromen delež h krepitvi in razvijanju bratstva in enotnosti med narodi Jugoslavije.

Svečani akademiji so prisostvovali delegati krajevne skupnosti Zelen gora iz prve mestne zajednice Kraljeva in vsi družbenopolitični delavci kraja.

Krištof Bruno, el. ing.
Maribor, Kamenškova 6

DRUŠTVENI IZLET ČD ŠENTJUR PRI CELJU

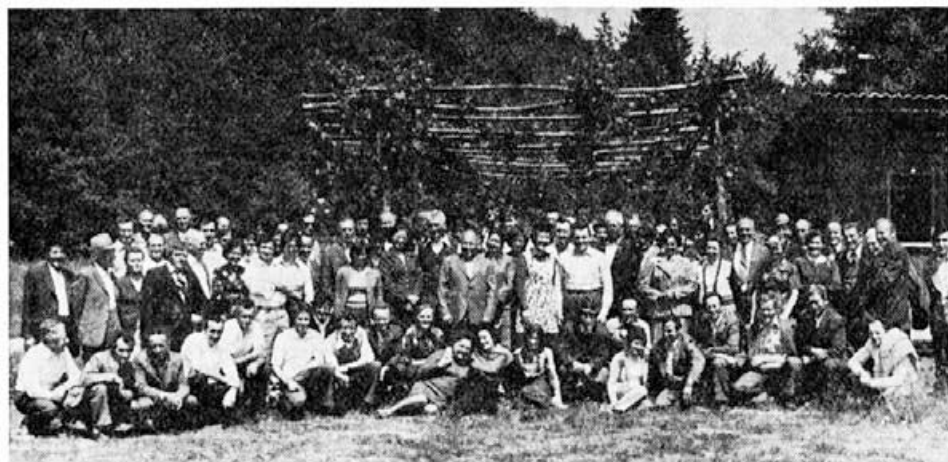
Kar štirje avtobusi so 29. maja popeljali 138 čebelarjev z njihovimi ženami na enodnevni poučno-zabavni izlet.

Pri velečebelarju Janezu Pislaku v Kidričevem, ki ima na osmih stojiščih 600 produktivnih AZ panjev z 200 rezervnimi družinami, smo si ogledali sodobni način pridobivanja matičnega mlečka. Nadalje je tov. Pislak prikazal AZ panj z osmukalcem za pridobivanje cvetnega prahu in kaselnim vložkom za dodajanje in vzrejo matic. Pri tem obisku je veliko čebelarjev prišlo do spoznanja, da ni med edini pridelek čebelarja, temveč, da obstaja še veliko neizkoriščenih možnosti za pridobivanje matičnega mlečka, cvetnega prahu in propolisa. Medtem, ko so medovita leta bolj redka, obstaja možnost pridobivanja ostalih pridelkov vsako leto.

Skozi starodavni Ptuj nas je pot vodila v Ormož, kjer smo si ogledali mogočno Slovinovo vinsko klet, kar je bilo za mnoge doživetje, saj nismo vedeli, da obstajajo takšni »vinski velikani«. Razumljivo je, da so se naši čebelarji ob žlahtni slovenjegoriški kapljici razživeli in postali dobre volje — privoščili smo si namreč poizkušnjo vin.

V Lepoglavu v Hrvaškem Zagorju smo si ogledali jetnišnico, kjer je v stari Jugoslaviji prestajal del svoje zaporne kazni naš predsednik Tito. Zelo všeč nam je bil na živo skalo zidan Draškovičev grad Trakošćan s svojo zanimivo zbirko orožja, slik in gobelinov. Ob večernih urah so se zadovoljni čebelarji s svojimi »maticami« vrnili domov.

ERNEST REČNIK

Udeleženci izleta ČD Šentjur pri Celju.

FRANJO VIČIČ

Prešerne volje smo se vračali domov prvega maja zvečer. Pri zaključku praznovanja pa nas je potrla vest, da našega Vičiča ni več med nami. In tokrat je smrt v kratkem presledku že drugič posegla v naše čebelarke vrste. Življenje našega tov.

Vičiča je ugasnilo prav na delavski praznik, ki ga je vse življenje tako cenil. Pogreb je pokazal, kako je bil pokojnik priljubljen med tukajšnjim prebivalstvom in daljno okolico. Naš Franjo Vičič je prišel v Rogaško Slatino 1938. leta in preživel v Rogaški veliko lepih in tudi težkih dni. Takoj po vojni je pomagal obnoviti čebelarstvo družino. Bil je več let tajnik, nato pa do konca svojega življenja blagajnik družine. Naš Franjo je vzgajal mlad rod čebelarjev in jih navajal nazaj k naravi. Za svoje dolgoletno nesebično delo je bil odlikovan z visokimi odličji Antona Janše. Veliko lepega bi še lahko napisali, toda vse lepo nič ne pomaga, našega Franja ni več. Ostal je samo njegov svetel spomin. Očesa so se še enkrat orosila ob zadnjih besedah govornika: »Predragi Franjo! Ko se bodo na tvoji gomili razcvetele prve rožice, bodo priletele tvoje čebelice in ti povedale, da še nabirajo sladko medičino, povedale ti bodo tudi, da so žalostne, ker si se za vedno poslovil od njih.«

Predragi naš Franjo, mirno spi v slovenski zemlji.

Čebelarstva družina
Rogaška Slatina

MARTIN BOČKO

Globoko nas je pretreslo, ko smo zvedeli, da je dne 9. 3. 1977 odšel za vedno iz naše sredine naš priljubljeni tovariš Tinko.

Pokojnik se je rodil 18. 11. 1902 v Hrastniku. Nad Hrastnikom je imel vzorno urejeno posestvo in na njem ličen

čebelnjak. Tu je v zasluženem pokoju preživel jesen življenja.

S čebelarstvom se je pričel ukvarjati tik pred drugo svetovno vojno in zadnje čase čebelaril s 40 panji. Bil je izredno napreden in domisel čebelar ter mentor mnogim čebelarjem. Med prvimi je bil v Zasavju, ki so se po vojni lotili odbire matic in jih je dajal plemeniti na plemenilno postajo. Bil je ustanovitelj čebelarskega društva Hrastnik — Dol ter ogromno pripomogel, predvsem materialno, da se je zgradil tako velik društveni čebelnjak.

Za vse te zasluge ga je društvo odlikovalo z Redom A. Janše II. stopnje.

Tako kot je bil zvest čebelar, je bil tudi domovini, saj se je takoj po zlomu stare Jugoslavije vključil v narodnoosvobodilno vojno in pozneje partizani na Dolenjskem.

Priljubljenost in spoštovanje do pokojnika je dokazala množica ljudi, ki mu je na zadnji poti izkazala poslednjo čast.

Dragi Tinko, ohranili te bomo v najlepšem spominu, za vse, kar si storil za napredek čebelarstva, pa se ti najlepše zahvaljujemo.

Želimo ti miren počitek, tvojim najdražjim pa naše iskreno sožalje.

Čebelarstvo društvo Hrastnik

ALOJZ JANŽEKOVIC

Hitro so se krajšali dnevi pozne jeseni, sonce je zgodaj zahajalo, mrz in zima sta vedno bolj prevladovala. Tako so se z vsakim dnem krajšale in zmanjševale življenjske sile našega kolega Alojza. Po kapi, ki ga je zadela pred dvema letoma in se večkrat

ponovila, se je jesen njegovega življenja naglo nagibala k zatonu. Decembra proti večeru je prenehalo bitti njegovo srce. Umrli je na svojem domu v Rabelčji vasi pri Ptuj, 18. 12. 1976.

Alojz Janžeković se je rodil 4. 4. 1904 v Gorišnici pri Ptuj (sedaj Gorišnica). Njegovi starši so imeli manjšo kmetijo, oče pa je imel tudi nekaj panjev čebel. Tako je že v zgodnjem otroštvu spoznal in vzljubil te izredne žuželke — z njimi se je povezal za vse življenje. To mu je prinašalo veselje in bridkost, toda bridkost je bilo več. Ko so leta 1915 vpo-

klicali očeta, ga je najstarejši Alojz nadomeščal pri delu, čeprav je bil še sam otrok. Težki časi so bili to: pomanjkanje, revizicije, draginja, lakota, razne epidemije. Toda moral je vzdržati. Tudi po prevratu še daleč ni bilo najboljšo. Alojz je delal, garal, iskal razne priložnostne zaposlitve, varčeval vedno in povsod. Nekako podzavestno je posnemal čebele, ki dajo vse od sebe in v kratkem času, ki jim je odmerjen, prinesejo čim več v svoj panj.

Po vojni se je veliko ukvarjal s telovadbo, zlasti z gimnastiko. Kot športnik je na drogu in bradlji pa tudi na drugih orodjih dosegel zavidljive uspehe. Udeleževal se je številnih nastopov doma in v tujini, celo v Pragi.

Ze leta 1929 mu je oče poklonil dva čebelja panja, saj je v sinu videl bodočega sposobnega čebelarja. Ta dragoceni očetov dar je bil nekaka osnova njegovega skoraj polstoletnega čebelarjenja. V Ptuj pa je to število hitro takò narastlo, da je imel že pred vojno po 120 in več panjev. Prav v tem času je ajda na Ptujskem in Dravskem polju čudovito medila. Pri ugodnih vremenskih pogojih je dala veliko; čebelarjem je napolnila prav vse posode, zagotovila vsakoletno kvalitetno zimsko zalogo, kmetom pa polnila kašče z zrnjem. Krmljenja s sladkorjem takrat še nismo poznali! Svoje čebele je Alojz redno prevažal na različne paše: ajdo, akacijo, žepik, metvico, gozdno pašo in drugo. Z njimi je potoval po Ptujskem in Dravskem polju, Pohorju, večkrat je bil v Dalmaciji, enkrat pa v Novski v Slavoniji. Vesel in ponosen je bil uspehov, neuspehe pa je znal hitro in učinkovito nadoknaditi vedno v pravem času. Tako se mu je zgodilo, da je moral prodati tako rekoč zadnje govedo iz hleva, da je mogel čez zimo prehraniti številno lačno čebeljo družino. Toda taki neuspehi, ki bi nekoga zlomili, so le vzpodbudili njegovo energijo, z novim optimizmom je iskal paše, saj je zaupal svojim pridnim čebelam. V naši čebelarski družini je dolga leta imel razne odgovorne funkcije, petindvajset let je bil član nadzornega odbora. Svoje dolžnosti je vedno opravljal vestno in požrtvorno; nesebično je reševal probleme. Z njegovim odhodom je nastala v naši družini vrzel, ki jo brid-

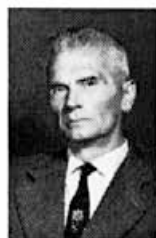
ko občutimo, saj ni nikogar, ki bi nadaljeval tam, kjer je pokojni nehal. Hvaležno se ga bomo spominjali kot kolega čebelarja in človeka — prijatelja, s katerim smo se vedno in ob vsakem času mogli pogovoriti. Hvaležni smo mu za vse, kar je storil za napredek naše družine in za nas sploh.

Njegov pogreb tiste mrzle decembrske sobote je pokazal, da je bil pokojni priljubljen in spoštovan: vsi, kakor da bi bili dogovorjeni, smo poudarjali pokojnikovo poštenost, delavnost, pridnost in značajnost: njegovo mišljenje, govorjenje in življenje je bilo ena sama skladna harmonija. Kar je mislil, o čemer je bil prepričan, to je tudi govoril, delal in živel.

Dragi Alojz, v miru počivaj v zemlji, ki si jo ljubil!

Vinko Brenčič
predsednik čeb. družine Ptuj

JOŽE MOHAR

Nenadoma je bila prekinjena v 71. letu življenjska pot čebelarja naše družine, Jožeta Moharja.

Nihče ni pričakoval, da bo smrt tako iznenada prekinila delo in voljo tega marljivega čebelarja.

Kruta usoda nam ga je iztrgala iz naših vrst 1. 3. 1977. Z žalostjo v srcu smo se poslovili od njega na njegovi zadnji poti, ko smo ga spremlili prijatelji in čebelarji z družinskim praporom na ljubljanskih ZALAH.

Čebelariti je začel že v zgodnji mladosti, saj so mu bile čebelice v uteho in razvedrilo, kljub njegovi bolezni, ki si jo je nabral v taborišču v Sleziji.

Bil je odlikovan z redom Antona Janše III. stopnje.

Bil je priljubljen in spoštovan čebelar, saj se je veliko število prijateljev in čebelarjev udeležilo njegovega pogreba. Pogrešali ga bomo vsi, posebno pa najozjati prijatelji in čebelarji.

Dragi Jože, počivaj v miru in naj ti bo lahka slovenska zemlja!

Stane Potokar

OBVESTILO

ZČDS namerava po sklepu IO izdati »Zbornik« s posvetovanja v Polju pri Ljubljani, ki je bilo 22. in 23. 1. 1977. V Zborniku bodo tiskani referati in zaključki posvetovanja. Tekst bo obsegal okoli 60 strani in bo dopolnjen z okoli 20 stranmi fotografij z razstave.

Ker želimo tiskati samo ustrezno število izvodov, prosimo za prednaročila. Cena bo okvirno 25 din za izvod. Ker bo Zbornik predvidoma izšel konec julija, je rok prednaročil 15. julij 1977. Kasnejših naročil ne bomo upoštevali.

ZČDS

OBVESTILO

Veterinarska inšpekcija mesta Ljubljane nas je obvestila, da se je pojavila huda gniloba čebelje zalege v kraju Petelinje — občina Ljubljana-Bežigrad.

Zato so pod zaporo naslednji kraji: Petelinje, Dolsko, Dol, Videm, Zalešje, Zaboršt, Podgora, Kamnica, Vivje, Osredki, Klopce, Vrh, Laze, Senožeti, Kleče.

ZČDS

PRODAM

18 AŽ panjev s čebelami in prenosni čebelnjak za 24 panjev. Prodajam tudi nekaj praznih AŽ panjev. Milan Jakomin, Partizanska 19, 61000 Ljubljana.

10 AŽ panjev s čebelami. Terezija Sitar, Kamniška 11, Preserje, 61235 Radomlje.

24 naseljenih AŽ panjev na 9 satov. Ciril Kosl, Veržej 40, 69241 Vržej.
